საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლუციო პარტია

№ 276 სამშაბათი 9 ივლისი 1918 წ. № 276

სახალხო საქმე

მთავარი კომიტეტის ორგანო

ანანურსა და ფასანაურს შუა ბოლშევიკები მოიმწყვდიეს ჩვენმა რაზმებმა და სასტიკად დაამარცხეს; ხელთ იგდეს 2 ზარბაზანი, 2 ტყვიისმფრქვეველი და 200 კაცი დაატყვევეს.— სარჩეფესთან აჯანყებულები დაამარცხეს და 130 კაცი დაატყვევეს: 6 მათგანი დახვრიტეს.—ხოსტან--ადლერის მიმართულებით მტერს 12 ვერსით უკან დაახევინეს: წაართვეს 6 ზარბაზანი 8 ტყვიისმფრქვეველი და 200 კაცი დაატყვევეს.—ტუაფსის გზა გაწმენდილია, მიმოსვლაც აღდგენილია.—მოჰკლეს გერმანიის ელჩი მირბახი.—ტფილისში მოჰკლეს „მშაკის" რედაქტორი არაქელიანი.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 50 კაპ., უკანასკნელზე—30 კაპ., კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ—1 მან., უკან—50 კაპ. ფასი სამგლოვიარო განცხადებისა ზომაზეა დამოკიდებული: 15—2 ღირს 10 მან., 20—2 ღირს 15 მან., 3 საათის შემდეგ სამგლოვიარო განცხადება მიიღება სტამბა „სახალხო საქმეში" (ვ. თავართქილაძისეული „ნადეჟდა") ბარონის ქუჩა, სახლი № 14 და ეღირება ხაზი მანეთით მეტი.

ყველა განცხადება კავკასიის გარეშე, მიიღება მხოლოდ რედაქციაში.

ხელის-მოწერა და დაბეჭდვი განცხადებები მიიღება „სახალხო საქმის" რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე, ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება: ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახ. № 6.

ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ „Схалхо Сакмэ", поч. ящ. 190.

ფასი ტფილისში და პროვინციაში 40 კაპ. რკ. გზის სადგურებ. 50 კაპ.

12 29

სახელმწიფო თეატრი

დანიშნულია ეროვნული კონცერტი

სამშაბათს, ივლისის 9-ს

ქართველთა სამხედრო კავშირის ქალ-ვაჟთ მომღერალთა გაძლიერებული გუნდი

კომპოზიტორ ნ. პ. სულხანიშვილის

ლოტბარობით შესრულებს ქართველ კომპოზიტორთა ნაწარმოებთ. ქ-ნ კალანდაძის, ოპერის მომღერალ ი. პ. სარაჯიშვილის და ბ. ქ. ინაშვილის მონაწილეობით.

განყოფილება 1.

1. **ქ. ფოცხვერაშვილი**—ლაშქრული, შესრულებს გუნდი.
2. **ზ. ფალიაშვილი**—ალი ფაშა, შესრულებს გუნდი.
3. **დ. არაყიშვილი**—„ნეტავ ქება" ოპ. „შოთა რუსთაველიდან", სოლოს შესრულ. **ბ. ინაშვილი.**
4. **მ.ბალანჩივაძე**—სამშობლო ხევსურისა, შესრულებს სოლოს გუნდთან **ბ. ინაშვილი.**
5. **ნ. სულხანიშვილი**—მესტვირული, სოლოს გუნდთან შესრ. **მთ. დიაკ. დ. ხალარიძე.**

განყოფილება 2.

1. **ი. ჯაბადარი**— ა) სული ობოლი (ბ) სატრფოვ (რომანსები შესრ. **ქ-ნი კალანდაძე.**
2. **დ. არაყიშვილი**—მოგელი, რომანსი შესრ. **ქ-ნი კალანდაძე.**
3. **ზ. ფალიაშვილი**—ნანა, შესრ. გუნდი.
4. **ა. ყარაშვილი**— ა) მრავალ ჟამიერ (ბ) მყრია (შესრ. გუნდი.
5. **ნ. სულხანიშვილი**—მაშ გაუმარჯვება შესრ. გუნდი.

განყოფილება 3.

1. **ნ. სულხანიშვილი**—გუთნური, სოლოს გუნდთან შესრ. **ი. პ. სარაჯიშვილი.**
   ა) ნანა.
   ბ) ოდესაც გიცქერ.
2. **მ. ბალანჩივაძე**—გ) შენ გეტრფი მარად... შესრ. **ი. სარაჯიშვილი.**
   დ) ტყემ მოისხა ფოთოლი, დუეტი შესრ. ქ-ნი კალანდაძე და **ი. პ. სარაჯიშვილი.**
3. **ნ. სულხანიშვილი**—სამშობლო ხევსურისა, სოლოს გუნდთან შესრ. **ი. პ. სარაჯიშვილი.**

გუნდი გაძლიერებულია საოპერო გუნდით. აკომპანიმენტს როიალზე შესრულებს ქ-ნი ნ. მესხიშვილი. **კონცერტზე მოწვეულ არიან ყველა უცხო სახელმწიფოთა წარმომადგენელნი.**

კონცერტის გამგე **ილიკო აბაშიძე.**

ბილეთები იყიდება ქართულ კლუბის და სახელმწიფო თეატრის კასებში.

დასაწყისი საღ. 8 საათზე. 1224

გაზეთი „სახალხო საქმე" ღირს:

ერთის თვით 8 მანეთი. ნომერი ღირს პროვინციასა და ტფილისში 40 კ., რკ. გზის სადგურებზე 50 კ.

ხელისმოწერა გაზეთზე მიიღება რედაქციაში დილის 9 საათიდან 3 საათამდე. ფოსტით ასე: ტფილისი, ფოსტის ყუთი 190, „სახალხო საქმის" რედაქციას

საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა პარტიის ქუთაისის კომიტეტი მწუხარებით აუწყებს ამხანაგებს ქუთაისის პარტიულ რაზმის ხელმძღვანელის და ბათომის პარტიზანულ რაზმის ოფიცერის

შალიკო ვაშაძის

ოსმალეთთან ბრძოლის დროს გმირულად დაღუპვას. დაკრძალვა მოხდება ქ. ქუთაისში კვირას ივლისის 14 ს. 725

ღრმად დამწუხრებულნი მეუღლე ანა, შვილები მარგალიტა, რევეკა, სიმონიკა დათიკო ვაშაძეები და კოწია გამსახურდია აუწყებენ ნაცნობთა და მეგობართ ბრძოლის ველზე გმირულად დაცემულ მოსკოვის უნივერსიტეტის სტუდენტ

შალიკო ვაშაძის

უდროოდ დაკარგვას გამოსვენება მოხდება კვირას, ივლისის 11 ს ქ. ქუთაისში საკუთარი სახლიდან საგვარეულო სასაფლაოზე. 72

ქართული საგანგებო ბატალიონის ოფიცრები და ჯარის კაცები უღრმესი მწუხარებით აცხადებენ, რომ ს. ხოსტაში (სოჭის ოლქი) ჩვენი ქვეყნის მტრებთან ბრძოლაში ივლისის 5-ს გმირულად დაიღუპნენ სამშობლოს და რევოლუციისათვის თავდადებულნი

პორუჩ. ვლადიმერ ფ რცხალავა, პრაპ. კონსტანტინე მასხულია, ჯარის-კაცები **ანტონ ტაბიძე, გრიგოლ კუხალეიშვილი, ვარლამ გამყრელიძე, ლევან ჯალაღანია, ნესტორ მიმინაშვილი, კალისტრატე კორძახია, ბესარიონ გოგანიძე,**

პანაშვიდი სამშაბათს ივლისის 9-ს და ხუთშაბათს ივლისის 11 ს დილის 11 საათზე ბატალიონის ბინაზე (გუდოვიჩის ქუჩა № 21). 720

გერმანიის საიმპერატორო დელეგაციას

თან მოჰყვა აგრეთვე სამკურნეო განყოფილება, რომლის ბიურო მოთავსებულია გრიბოედოვის ქ. № 18-ში.

ცნობების მიღება შეიძლება ყოველ დღე (კვირა დღეების გარდა) დილის 11—12 ნახევ. საათამდე. 710

განმკარგულებელი კომიტეტი აუწყებს, რომ ივლისის 6-ს, საღამოს 8 საათზე თავის ბინაზე ვერაგულად მოჰკლეს ბოროტმოქმედებმა გაზ. „მშაკის" რედაქტორი და ცნობილი პუბლიცისტი და საზოგადო მოღვაწე

ამბარცუმ ბოგდანის ძე არაქელიანცი

პირველი პანაშვიდი დანიშნულია დღეს; სამშაბათს ივლისის 9 ს, საღ. 8 ს. მიცვალებულის ბინაზე (ჟუკოვის ქ. № 23), დაკრძალვა კვირას, ივლისის 14 ს. 722

ღრმად დამწუხრებულნი მეუღლე ალექსანდრა შვილით, მშობლები ბერმუხლო და ნესტორ, ძმები დანიელ და დავით, რძალი სოფიო და დები ანეტა ჩხეიძისა და ნინო გოცირიძისა შვილებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ბორჯომში

სილიბისტრო ნესტორის ძე

ახვლედიანი

დაკრძალვა სოფ. ვანში ივლისის 11 ა. ს. საგვარეულო სასაფლაოზე. 721-2

მუშტაიდში **დემოკრატიული კლუბი** მუშტაიდში

ოთხშაბათს, 1918 წ. მკათათვის 10-ს,

ქართველ მომღერალთა გუნდი მიხეილ კავსაძის

ლოტბარობით მართავს 3 განყოფილებად

სახალხო კონცერტს

გამგე ნიკო კავსაძე. დასაწყისი საღამოს 9ნახ. ს. დაწვრილებით პროგრამებში.

ტფილისის ქალაქის სამმართველო

ამით აცხადებს, რომ თანახმად საბჭოს დადგენილებისა ივნისის 17-დან ქალაქის სასარგებლოდ ცხენებზე გადასახადი გადიდებულია ამა წლის 1 იანვრიდან. პირველი ხარისხის ცხენებზე გადასახადია—100 მან., მეორე ხარისხისაზე—80 მან. და მესამე ხარისხისაზე—50 მან. ავტომობილებზე გადასახადი თითო ცხენის ძალაზე დაწესებულია—100 მან. ვაცხადებთ რა ამას ცხენებისა და ავტომობილების მქონეთა საყურადღებოდ, ტფილისის ქალაქის სამმართველო წინადადებას აძლევს ერთი კვირის განმავლობაში ზედმეტი გადასახადი შემოტანილ იქნეს. წინააღმდეგ შემთხვევაში სასტიკი ზომები იქნება მიღებული. 1225

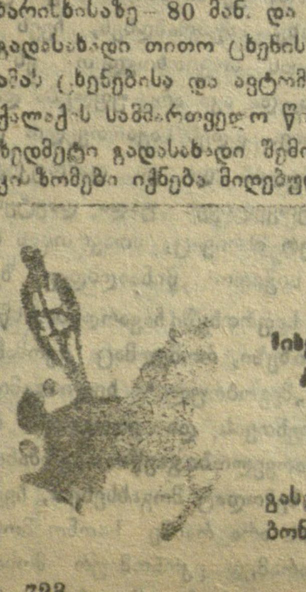

დიდი ცირკი

ძმ. ეფიმოვებისა

ჩიტილის ჰკ., მუშტაიდის ბაღი, საკუთარ ახალ შენობაში. კაპიტალური საზამთრო შენობა. ტელეფ. 18—99.

დღეს ივლისის 9—ს 1918 წ. გაიმართება

დიდი წარმოდგენა

გასტროლი ძმ. რიგოსი; მონაწილეობენ ვუდილმანი, ბონ-ბონ, ბოდი, და სხვ.

დასაწყისი საღ. $8^1/_2$ ს.

723 მთავარი გამგე: ა. ეფიმოვი.

ბათომის პარტიზანული პოლკი

ამით აცხადებს, რომ ოთხშაბათს ივლისის, ათს მუშტაიდის შესასვლელში № 15, დანიშნულია პოლკის ცხენების საჯარო ვაჭრობა („ტორგი"). ვისაც სურს მონაწილეობა მიიღოს ზემოდ აღნიშნულ ვაჭრობაში ვთხოვთ მობრძანდნენ დღის 12 საათზე (ხალი დრო). 1126

ამხანაგების საყურადღებოდ

ბათომის პარტიზანული პოლკის ტრიბუნალი მოუწოდებს ქალაქელ და სოფლელ ამხანაგებს ჩაეწერონ ამ პოლკში. ჩაწერა შეუძლია ყველას 19 წლიდან 23-მდე, ე. ი. იმათ, რომელთაც ეხება მობილიზაცია და აგრეთვე მოხალისედ 23 წელზე ზევით. პირობები და მდგომარეობა ისეთია, როგორც ჩვეულებრივ რეგულიარულ პოლკში. (ჯარის-კაცებს ჯამაგირი ეძლევა თვეში 35 მანეთი, საჭმელ-სასმელი და ტანისამოსი; ოფიცრებიც საერთო პირობებში). დაწვრილებით გაგება ცნობებისა შეიძლება ტფილისში სოციალისტ-ფედერალისტთა მთავარ ბიუროში, ლორის-მელიქოვის ქ. № 1.

ექიმთა და ავადმყოფთა საყურადღებოდ

რადგანაც სახლგარ-გარეთულ „კლინ", „გესსნერ" და „კლაფვე"-ს და სხვა ფირმებიდან ადარაფითარი კან ქვეშ შესაშხაპუნებელი პრეპარატები არ მოგვდის; ჩვენი ლაბორატორია კისრულობს ყოველ გვარი შესაშხაპუნებელი წამლების ამპულებში დამზადებას. ზემმელის აფთიაქის და ლაბორატორიის გამგე პროვიზორი **მიხ. ჩხეიძე.** 631

ამარაკი წაღვერში

მაქვს პატივი ვაცნობო პატივცემულ საზოგადოებას, რომ წაღვერში ავიღე ცნობილი აგარაკი ქ-ნ მღებროვისა, რომელიც მდებარეობს საუკეთესო ადგილას.

პანსიონში არის სასადილო, პიანინო, ცივი წყაროს წყალი. შეიძლება სრული პანსიონიცა და აგრეთვე მარტო ოთახის დაქირავებაც.

დაწვრილებით ცნობები, წაღვერი იოს. ა. კიკნაძეს.

ტფილისი ზემმელის აფთიაქის მოიჯარადრე მიხ. ჩხეიძესთან ტელ. 6—28

ქართული დრამატ. საზოგ. გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ მის მიერ დანიშნულია პრემიები საუკეთესო ორიგინალური პიესებისთვის.

პრემიები ესეა განაწილებული:

პირველი პრემია (ერთი)	— —	1000 მან.
მეორე პრემია (ორი)	— —	700 „
მესამე პრემია (ერთი)	— —	500 „

პიესებს განიხილავს იმისთვის საგანგებოდ დანიშნული კომისია.

დაბეჭდილ კონვერტებში ავტორი აღნიშნავს თავის სახელს, გვარს და პიესის სათაურს.

ეს კონვერტები გაიხსნება მხოლოდ მაშინ, როდესაც საბოლოოდ გამოირკვევა რომელ პიესას რა პრემია აქვს მინიჭებული.

პრემიით დაჯილდოვებული პიესის სცენაზე დადგმის უფლება ეძლევა განსაკუთრებით დრამატ. საზოგად. 3 წლით, მაგრამ ავტორი მიიღებს ყოველთვის თვითეულ წარმოდგენაზე დანიშნულ ჰონორარს.

პიესები უნდა წარედგინოს დრამატ. საზოგადოებას ამ წლის 15 ოქტომბრამდის ამ მისამართით:

ქართულ დრამატიულ საზოგადოების კანტორა, ტფილისი. 1138

ტფილისი. 1918 წ. ივლისის 9.

დარიალის ხეობა. უკვე ბევრისთვის საიდუმლოებას არ შეადგენს, რომ საქართველოს სხვა და სხვა კუთხეებში გაჩაღებული ანარქია ნაყოფია ტფილისის ხულიგანებისა და ჩრდილოეთის ბოლშევიკების შეთანხმებული მოქმედებისა. დარიალის ვიწრო ხეობაში თან და თან ქვანავდა შხამი ბოლშევიკური გახრწნილებისა, რომელიც ტფილისის რუსის ხულიგანურ ელემენტებში გამოძახილს ჰპოულობდა და ეს ორი ერთი-მეორის საწინააღმდეგო მიმართულება, სამაგალითოდ იბრძოდა საქართველოს დამოუკიდებლობისა და თავისუფლების წინააღმდეგ.

დუშეთის მაზრაში უკვე ჰხდება ბოლშევიკური აჯანყების ლიკვიდაცია. კობიაშვილისა და გედევანიშვილის რაზმების შეთანხმებული მოქმედებით ბოლშევიკები უკვე ანანურს იქით არიან გარეკილნი: ჩვენ ვიცით, რომ ეს ბოლშევიკები ბანდიტები არიან და ფსიქოლოგიაც ბანდიტებისა აქვთ. ეს სხვათა შორის იქიდანაცა ჩანს, რომ ერთი გვარდიელი საშინლად უწამებიათ, და დაუსახიჩრებიათ და ისე მოუკლავთ. ამნაირ ყაჩაღურ ელემენტს მხოლოდ მუხანათური, ქურდული თავდასხმა შეუძლიათ, მოპირდაპირესთან [illegible] ბრძოლა კი იმისი საქმე არ არის. სწორედ ამიტომაც კობიაშვილისა და გედევანიშვილის რაზმის იერიშების წინ ბანდიტები ქედს იხრიან და ლაჩრულად გარბიან სწორედ ისევე, როგორც სოხუმის ოლქში თავმოკვეთილი [illegible] რაზმის მისვლისთანავე.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ მთავრობის ჯარების შეთანხმებული მოქმედებით საქართველოს სამხედრო გზა გაიწმინდება ყაჩაღთა ბრბოებისაგან. [illegible] მთავრობამ ის [illegible] არ ჩაიგდოს, როგორც დღემდის ჩადიოდა. ვფიქრობთ [illegible] ისე უპატრონოდ არ დასტოვოს. რომ ეს არ მოხდეს, საჭიროა მთელი, ეს გზა გაიწმინდოს ბოლშევიკებისაგან, თუნდაც ამისთვის საქართველოს რესპუბლიკის ჯარს დასჭირდეს კავკავამდე მისვლა. გამოცდილი ხალხი, რომელიც ადგილობრივ პირობებს კარგად იცნობს, ამბობს, რომ სამხედრო გზა არასოდეს არ იქნება უზრუნველყოფილი, [illegible] უზრუნველყოფილი იქნება, თუ მთელი სამხედრო გზა სანდო ძალთა ხელში არ არის.

თუ ეს ასეა, ჩვენ გვგონია მთავრობა [illegible], სამხედრო გზას ბოლშევიკებისაგან გასწმენდავს და დაამყარებს ისეთს წესებს, რომ საეჭვო პირები სამხედრო გზით ჩვენში ველარ შემოვიდნენ.

მთავრობაში

გზათა სამინისტროში. განთავისუფლებულია თანამდებობიდან, თანახმად მისივე თხოვნისა ამიერკავკასიის რკ. გზის სამასალო ნაწილის უფროსი ხატისოვი, ტელეგრაფის უფროსი მაკუშინსკი, უფროსი ბუხჰალტერი შირიაევი და საგადასახადო ნაწილის უფროსი კორობოვსკი. საქართველოს რკ. გზაზე ინიშნებიან: ჯუღელი—საგადასახადო ნაწილის უფროსად, ხოლო ათაბეგი—სამასალო ნაწილისა.

—

შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან არსდება საგანგებო განყოფილება ძარცვა-გლეჯასთან საბრძოლველად და საქართველოს საზღვრებში ვაჭრობის კონტროლისათვის.

—

ჟორდანიასადმი მისალმება. ს. მათხოჯის მცხოვრებთა ყრილობამ გულმოდგინეთ მოისმინა [illegible] მოხსენება მომენტზე და დაადგინა. მოგესალმოს შენ, ქართველო რაინდო, ვეტერანო რევოლიუციისა და [illegible] თავისი გარდაწყვეტილება, მათხოჯი საქართველოს მიჯნურებთან ერთად მზად არის მხარში ამოუდგეს მთავრობას შინაურ მტერთან და ანარქიასთან ბრძოლაში თავი შესწიროს დამოუკიდებლობას და სანამ ცოცხალი არის დაიცვას თავისუფლება.

თავმჯდომარე იულიონ ჩიმაკაძე.

მდივანი ვარლამ ძიძიგური.

—

სამხედრო მინისტრმა მთავრობას წარუდგინა შემდეგი კანონ-პროექტი: 1) რესპუბლიკის სამხედრო მოვალეობის მოწყობა. 2) წესდება რეგულიარული ჯარისა. 3) რეგულიარულ ჯარის მოწყობა. 4) სასამართლოებისა და მისი საქმის წარმოება პოლკებში. 5) კანონ-პროექტი ქართული ჯარის სასამართლოების შტატები და მასთან არსებულ პროკურორის ზედამხედველობა. 6) წესდება დისციპლინარულ სასამართლოსი. 7 შეცვლა და შევსება აწ არსებულ კანონებისა სასამართლოებისა და მისი წარმოების შესახებ.

—

ივლისის 6-ს მთავრობამ დაამტკიცა ფინანსთა სამინისტროს შტატები და ხარჯთაღრიცხვა, რომელიც ერ. საბჭოს უნდა წარუდგინოს განსახილველად.

ფინანსთა სამინისტროს მოხსენებით მთავრობამ მიიღო წინადადება საბაჟოს შტატების შესახებ. კანონ-პროექტი ეროვნულ საბჭოს გადაეცემა.

—

შინაგან საქმეთა მინისტრის მოხსენებით სამინისტროსთან არსდება კომისია სპეკულიაციასთან და კონტრ-რევოლიუციასთან საბრძოლველად. ამასთანავე ერთად მთავრობამ სურვილი გამოსთქვა, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ქალ. თვითმართველობას მიმართოს და სთხოვოს ყურადღება მიაქციოს მილიციის მდგომარეობას და მის გასაუმჯობესებლად ზომები მიიღოს.

—

სწავლა-განათლების სამინისტრომ მთავრობას 30,000 მანეთი სთხოვა ქუთაისში საგანგებო კურსების დასაარსებლად, რომლებზედაც სხვა და სხვა საგნების ქართველ მასწავლებელს მოამზადებენ.

—

ფინანსთა სამინისტრომ ბათომელ რუს მოსამსახურეთა თხოვნით საევაკუაციო ჯილდოს მიცემის შესახებ დაადგინა: ეს ხარჯი ამიერკავკასიის ყველა ერმა თანაბრად უნდა გაიყოს.

დუშეთის ამბები

სახალხო გვარდია და რეგულიარული ჯარები, რომელნიც დუშეთის მაზრაში ბოლშევიკების წინააღმდეგ მოქმედებენ ორ ნაწილად გაიყვნენ (მარცხენა და მარჯვენა ფრთებად) მარჯვენა ფრთა არაგვის მარცხენა ნაპირით მიდიოდა. ი. გედევანიშვილისა და ფურცელაძის ხელმძღვანელობით, მათ ანანურში უნდა გადაეკეტათ ბოლშევიკებისათვის, მთავარი ძალები კი კობიაშვილის და ჯუღელის ხელმძღვანელობით საქართველოს სამხედრო გზით მიდიოდნენ დუშეთისაკენ და იქიდან ანანურში. მთავარი ძალების მარჯვენა ფრთა გ. ლომთათიძის ხელმძღვანელობით, მარცხენა [illegible], სამთო არტილერია კაპ. [illegible] ცხენოსანი რაზმი პორუჩ. ქუთელიასი სულ სამხედრო გზით მიდიოდნენ.

ივლისის 6 ს დილის 9 საათზე ჩვენმა რაზმმა შეტევა დაიწყო.

მარჯვენა და მარცხენა ფრთით შეტევა იყვეს, რის შემდეგ მტერი იძულებული იყო ანანურის სადგურისკენ დაეხია, ტყვედ რომ ჩაგვარდნოდა. უკან დახევა რაზმს დროზე მოუჭრეს გზა ი. გედევანიშვილის მოწინავე ნაწილებმა მტრის 2 ზარბაზანი და 2 ტყვიისმფრქვეველი ხელთ ჩაიგდეს ი. გედევანიშვილის რაზმმა ანანურსა და ფასანაურს შუა.

ტყვედ წამოყვანილია 200 კაცი. ბოლშევიკთა ხელმძღვანელნი გაიქცნენ.

საზოგადოდ ცხენოსანი და ქვეითა ჯარი და არტილერია ბრწყინვალედ მოქმედებდნენ, უნდა ვიფიქროთ, რომ მტერი დამარცხებულია.

გუშინდელმა იმათმა დამარცხებამ ძალიან მოგვიმართა ხელი და ამ შემთხვევით ბრწყინვალედ ვისარგებლეთ.

ფრონტზე შემოღებულია სიკვდილით დასჯა მოლალატეთა წინააღმდეგ.

ამ ბრძოლაში ჩვენი რაზმიდან დაჭრილია 5 კაცი. ზვერვის დროს 2 კაცი მოჰკლეს ქუთელიას რაზმიდან, ორი ტყვედ წაიყვანეს.

ჩვენ მოგვივიდა ცნობები, რომ მოკლულთა გვამები დაამახინჯეს და დაფლითეს: ერთი სახალხო რაზმელი არაგვში დაიხრჩო, როდესაც ცნობა ფურცელაძისგან მიჰქონდა კობიაშვილის შტაბში. ერთიც დაიხრჩო გედევანიშვილის რაზმიდან. მეტი ზარალი არ არის ჩვენი მხრივ.

სახალხო რაზმსა და სხვა ჯარში სრული კმაყოფილებაა და ყველა გამსჭვალულია იმ აზრით, რომ თავისი ბრძოლით ისინი ემსახურებიან ხალხს, შეინარჩუნებენ რევოლიუციით მონაპოვარს, და წესრიგს აღადგენენ. მცხოვრებლები თავიანთ ბინებზე ბრუნდებიან.

მცხოვრებლები, რომელნიც წინედ ეჭვის თვალით გვიყურებდნენ, ეხლა დარწმუნდნენ, რომ ისინი პროვოკატორებისაგან მოტყუებულნი იყვნენ.

ბოლშევიკთა შემდეგ წინამძღოლთა გვარები ვიცით: ხაჩატუროვი, შუშიაშვილი, მწითური, აბოიანი, რამდენიმე რუსი ოფიცერი და შაუტრაშვილი.

დუშეთიდან მოსული ცნობებით ვ. ჯუღელისაგან საქმის მდგომარეობა მაზრაში ასეთია: ი. გედევანიშვილის რაზმი თიანეთის მხრით გადასულა ანანურ ფასანაურს შუა და ზურგს უკან მოჰქცევია ბოლშევიკებს დუშეთიდან შეუტყვია ვ. ჯუღელის რაზმს და შუაში მოწინააღმდეგე სასტიკად დაუმარცხებიათ. წაურთმევიათ 2 ზარბაზანი და რამდენიმე ტყვიისმფრქვეველი.

საჩხერის ამბები

დეპეშები.

(საკუთარ კორესპონდენტისაგან)

საჩხერის ნაწილში ივლისის 5-ს ჩვენი ჯარის ნაწილი დილით გავიდა სოფ. ქალისაკენ იმის გამოსარკვევად თუ სად ან რამდენი არიან მოთარეშე ოსები და მათი ამყოლნი. სავანის ბოლოზე ნაწილის უფროსმა კაპ. იშ—მა გორგოთას მუხასთან დადგა ზარბაზნები, სხვა ძალები გაანაწილა [illegible] და ცოტა ხნის ბრძოლის შემდეგ [illegible] წაიწყვდნენ სოფ. ორღულისა და ღრის მიდამოებში კა. პ. იშ-მა აუშვა ტყვიისმფრქვეველები და ზარბაზნები დაუშინა ორღულისა და მის გარეშემო ტყეებს სამი საათის ბრძოლის შემდეგ გამოირკვა ძლიერი რაოდენობა მოთარეშეთა, რომელნიც [illegible] კურდღლებივით ჩირგვებში ჩამალულნი ძლიერ პასუხს აძლევდნენ ჩვენს გვარდიელებსა და რეგულიარულ ჯარს. უკვე ბნელდებოდა, ჩვენმა რაზმმა იმავე საღამოს დაიჭირა ძველი პოზიციები. [illegible] მოიცვა, მოედნებს სოფლების და [illegible] ხიდი, ფაგადების [illegible] ჯარი დაუმარცხებთ იმ ინტერესით, რომ [illegible] ხალხი კიდევ [illegible] ჩვენს [illegible]. ტაქტიკური მოსაზრებით რაზმის უფროსმა უკან გამოდევნებულთ ერთი სროლითაც არ უპასუხა, ამით მათ ისარგებლეს და იმავე ღამით მიჰყვნენ ჩვენებს საჩხერემდე და დაბანაკდნენ რაზმების გასწვრივ სოფელ სხვიტორსა და ჩიხის ბოლოს, მგოსნის აკაკის სახლის პირდაპირ; ხოლო გამიდან ჩამოვიდნენ სოფელ ივანწმინდამდე. ივლისის 6-ს ნაშუადღევს 2 საათზე ჩვენებმა შეუტიეს და 5 საათის ბრძოლის შემდეგ მოთარეშენი გარეკეს ისევ ორღულისაკენ. ჩვენგან არავინ დაჭრილა. მოწინააღმდეგეთაგან დაატყვევეს 30 კაცი. მათ შორის 5 ოსია, ქართლის სოფელ ჯავიდან.

—

საჩხერე. ივლისის 6-ს დილით საჩხერეში მოვიდა სამხედრო მინისტრი ბ-ნი გიორგაძე, რომელიც 5 საათის განმავლობაში პოზიციაზე იყო და თვალყურს ადევნებდა მებრძოლთა ხელმძღვანელ კაპ. იშ—ნელის სამხარ მოქმედებას. მინისტრი საღამოსვე დაბრუნდა და აღუთქვა რაზმთა უფროსს კიდევ ჯარების მიშველება.

—

საჩხერე. დეპეშით უკვე გაცნობეთ, რომ ივლისის 5-ს ბრძოლის დროს დაიკარგა გმირულად მებრძოლ რაზმის უფროსი პორუჩიკი ბრეგვაძე ივლისის 6-ს ცნობები მივიღეთ: მტერს ბრეგვაძე დაჭრილი ენახა და დახმარების ნაცვლად ხეცურის გამეტებით ჩაეკლა ხევში. სოფელ სავანეში ივლისის 5 ს საღამოთი თარეშის დროს ოსებს ტყვედ წაეყვანად გერმანიის ფრონტზე 4 წლის განმავლობაში მებრძოლი პოლკოვნიკი სიმონ აბაშიძე, რომელიც დასასვენებლად სახლში მოსულიყო. რაზმის უფროსმა ცნობა მიიღო აღნიშნულ დღეს რომ [illegible] აბაშიძე ცხვარივით დაუკლავთ მოთარეშეთა შტაბის უფროსი ოს ჩუდაშვილის განკარგულებით.

საჩხერე. საჩხერესაკენ მომქმედ რაზმთა სამხედრო საველე სასამართლომ პირველად იხელმძღვანელა საქართველოს რესპუბლიკის საბჭოს მიერ დადასტურებულ კანონით სიკვდილის დასჯის შესახებ და სიკვდილით დასჯა ივლისის 5 და 6 სხდომაზე მიუსაჯა 6 კაცს. ივლისის 5-ს დასაჯეს სკეთის მცხოვრები გუგუტიშვილი (ქართველია) და ივლისის 7-ს საღამოთი 5 ოსი: ქართლის სოფელ ჯავის მცხოვრებნი ძმები თედეშვილები, ტურიშვილი, ხებაშვილი და პეტიშვილი.

ივლისის 7-ს დამატებით ქუთაისისაკენ გაგზავნეს მეამბოხეთა მოხრენი 27 კაცი, სულ დღევანდლამდე დატყვევებულია 130 კაცზე მეტი 7 ივლისამდე.

ბრძოლა სოხუმთან

გაგრიდან სახალხო რაზმის მთავარ შტაბს დეპეშით ატყობინებენ: ჯარმა ხოსტან ადლერის მიმართულებით: 12 ვერსიხე უკან დაახევინა მტერს. ჩვენ ხელთ ჩაიგდეს 6 ზარბაზანი, 8 ტყვიისმფრქვეველი და 200 კაცი ტყვედ წამოიყვანეს. ჩვენ მოგვიკვდა [illegible] ქართველი — ბატალიონის უფროსი ფერცხალავა 2 ოფიცერი მე 3 პოლკისა სულ დაჭრილნი და მოკლული 10-ია ამათ გვარებს გაცნობებთ. ბრძოლაში მონაწილეობას ღებულობენ ზესთაფონის, ტფილისით და ადგილობრივი რაზმები.

ომის დეპეშები

დასავლეთის ფრონტი.

ბერლინი. ივლისის 6. გერმანიის ცნობა.

კრონპრინც რუპრეხტის ლაშქარი: არა ერთხელ მოიტანეს იერიში ლანგემარკის დასავლეთით: ჩვენ ყველა იერიში მოვიგერიეთ. სომას სამხრეთით საარტილერიო ბრძოლა გაძლიერდა, საღამოს ის სხვა ფრონტზედაც გაძლიერდა.

გერმანელ კრონპრინცის ლაშქარი. ენსა და მარნას შუა, და [illegible] რეიმსის სამხრეთით დრო გამოშვებით მოქმედება ცხოველდება. მტრის ძლიერი იერიში, კლინიონზე მოტანილი, მოვიგერიეთ. შამპანში საზვერავო ბრძოლაა.

საჰაერო ბრძოლაში. ლეიტენანტმა შოლლემ მე-20 ჯერ გაიმარჯვა.

პარიზი. ივლისის 6. ენის რაიონში საარტილერიო დუელია; დანარჩენ ფრონტზე უმნიშვნელო შეტაკებებია დღე-ღამის განმავლობაში შედარებით სიწყნარე სუფევდა.

გრაფ მირბახის მოკვლა.

ბერლინი. ივლისის 6. ოფიციალური. დღეს შუადღეზე, ორმა უცნობმა აუდიენცია ითხოვა გერმანიის საიმპერატორო ელჩის გრ. მირბახისაგან ელჩი დასთანხმდა. აუდიენციას უნდა დასწრებოდა საელჩოს წევრი ვილცერი და ერთი გერმანელი ოფიცერი. როგორც კი შევიდნენ უცნობები მირბახთან, მათ იძრეს რევოლვერები და ელჩს ესროლეს; ელჩი მსუბუქად დაიჭრა თავში, უცნობებმა ეს არ იკმარეს, მათ ესროლეს ხელის ყუმბარები და ფანჯარაში გადავარდნენ და გაიქცნენ. გრ. მირბახი გარდაიცვალა; ვილცერი და ოფიცერი უვნებელი დარჩნენ. როგორც კი ამ ამბავმა მთავრობის წრეებამდე მიაღწია, ელჩის ბინაზე გამოცხადდნენ საგარეო საქმეთა კომისარები ჩიჩერინი და კარახანი: მათ სამძიმარი და მწუხარება გამოსთქვეს მომხდარი ამბის გამო. დამნაშავენი ჯერ არ შეუპყრიათ აქამდე წარმოებული გამოძიება გვაფიქრებინებს რომ მირბახის მკვლელობა შეთანხმების სახელმწიფოთა აგენტებმა მოაწყვეს.

ბერლინი. ივლისის 7. შატო ტიერის დასავლეთით ფრანგები და ამერიკელები სცდილობდნენ ძლიერი ძალებით შეეტიათ, მაგრამ მათი ცდა უნაყოფოდ ჩატარდა, ხელჩართული

საქართველო და გერმანია

(დასასრული *)

დამოუკიდებელ სახელმწიფოს გამტკიცებას დიდი ძალა და სიმტკიცე დასჭირდება. ეს ძალა და სიმტკიცე კი მთავრობის თვისება უნდა შეადგენდეს. წინააღმდეგ, ქვეყნის მართვა განგებას ვერ შესძლებს, და ხალხი კი მერყევ მდგომარეობაში დიდხანს ვერ დარჩება. რევოლიუცია კი მერყევი მდგომარეობაა, რევოლიუცია ძველ უფლებათა მოსპობაა, და თვით კი, თავისთავად უუფლებო რამ მომენტია. „რევოლიუციური წესიერება" მხოლოდ იმ დრომდეა საჭირო, სანამ მოხდებოდეს ძველის ლიკვიდაცია და ახლის დადგება. ახალ უფლებათა შემოღება კი უარყოფს „რევოლიუციურ წესიერებას." ახალი უფლება რევოლიუციის შედეგია, და რევოლიუციური წესიერება კი ამ ახალ უფლების შემოღებისათვის აუცილებელი პირობა. „რევოლიუციური წესიერებება" წინ უსწრობს ახალ, დადებითი შემოქმედებას, და როდესაც უკანასკნელის განხორციელება იწყება, იქ წინასწარი მდგომარეობას ეღება ბოლო. ხდება იმ გარდამავალ მომენტის ლიკვიდაციაც იმიტომ კი არა, რომ ის თავისთავად არ არის სასურველი, არამედ იმიტომ, რომ იგი უკვე ხან-გარდასულია, რომ შემდეგი ხანა უკვე წარმოიშვა, ხანა უფრო სრული და უფრო სასურველი. ეს ხანა ახალი ცხოვრებაა, ცხოვრება დაკანონებული და შეთვისებული. აქ თავდება რევოლიუციის უუფლებობა და იწყება ახალი უფლებამოსილება. უფლება კი უპირობოდ დღესდღეობით კანონს ითხოვს. „ადამიანის და მოქალაქის უფლების" დეკლარაციის სახით რომ წარმოითქმის, შემდეგ კანონმდებლობითი გზით უნდა იქმნეს ცხოვრებაში გატარებული, თორემ საზოგადოებრივი ცხოვრება [illegible] ადამიანის უფლებას, დღევანდელი საზოგადოებრივი ცხოვრების კანონს გარეშეობა პირდაპირ წინააღმდეგია. შეიძლება კანონთა ძალაზე იოცნებოთ, ოცნების უფლება გაქვთ, მაგრამ რომ მოითხოვოთ მისი ცხოვრებაში გატარება, დღეს უკანონობა—ბოროტმოქმედთა და [illegible] სათარეშოდ გადგვიქცევს მთელ ცხოვრებას, და ვინ მოგვცემს გარანტიას, რომ ეს შარლატანები რევოლიუციის [illegible] ლოცვას დაიწყებენ?—რასაკვირველია ვერავინ. ეს რომ შესაძლო ყოფილიყო, ხომ იყო [illegible] ხანაც რაიმე არ [illegible]?—პირიქით იმატა კიდეც. დღევანდელი უმწიფარ და მოუმზადებელ საზოგადოებაში სხვა რამ კარგის მოლოდინიც არ უნდა გვქონოდა, და აკი დღესაც აუარებელ ბოროტმოქმედებათა ალში ვართ გახვეულნი. სახელმწიფო ღალატსაც კი არ ერიდებიან, და ხელ-აღებული პოლიტიკოსები, ნგრევის წყურვილით გონ-არეულნი, სისხლის ღვრებს უხმობენ. კანონის ამგვარ უარმყოფელებს, ამ გვარ გოტენტოტურ ანარქიზმს მთავრობა უნდა შეებრძოლოს ძალთა დაუზოგველად. ნამდვილი სახელმწიფოებრივი ცხოვრება ამას მოითხოვს. კანონი რასაკვირველია მთავრობის საშუალებაა, რომ მით თავისი მიზანი განახორციელოს. როგორიც მთავრობაა, ისეთი კანონიც. და რადგან ჩვენი მთავრობა არამც თუ დემოკრატიული, სოციალისტურიც კია, ამიტომ კანონიც ამ გვარ ხასიათისა იქნება, და იგი ემსახურება ადამიანის სიცოცხლეს, წესიერობას, თავისუფლებას და მშრომელთა ინტერესების დაცვას. ეს პირობა, [illegible] ძლიერი და მტკიცე მთავრობის შექმნა თავისთავად ჰქმნის მეორე პირობასაც, რომელიც შინაგან [illegible] ძალისა მოსპობას ჰგულისხმობს ეს მეორე პირობა, პირობა ეკონომიურ საშუალებათა უზრუნველყოფისა. ამისთვის დიდი ენერგიის დახარჯვა დასჭირდება ჩვენ მთავრობას. თავის-და თავად საქართველოში ეკონომიური ცხოვრება არ არის განვითარებული. მაგრამ რაც არის, იმასაც დიდი სფარველობა და პატრონობა უნდა. ჩვენ ხომ დღევანდელ დღით არ ვცხოვრობთ? ჩვენც ხომ ვფიქრობთ მომავალზე? და ისეთი პირობები უნდა შევქმნათ, რომ მომავალ ჩვენ ეკონომიურ ღონისძიებას და სახალხო დოვლათის დაგროვებას ხელი შეუწყოს. ყოველ-გვარი ეკონომიური წყარო, იქნება ტყე, მთა თუ რა რომელიც საქართველოს ტერიტორიის სიღრმეზე იყო და არის, ყველა მათ დიდი მზრუნველობა და სფარველობა სჭირიათ. სწორედ ამ მხრივ არის აღსანიშნავი ის გაბედული ნაბიჯები, რომელიც ჩვენმა მთავრობამ გადადგა, და რომელითაც სხვა პირობებში მიღებული რეალ მოსახლეობის პრინციპი დღეს დასტოვა და ახალ პირობების მიხედვით დაიწყო მოქმედება. დასაბუთება წინა წერილებში მოგახსენეთ, ძველი პირობები კი მხოლოდ რეალურ მოსახლეობის პრინციპს გვიკარნახებდნენ. იმ დროს ჩვენ არ ვფიქრობდით დამოუკიდებლობაზე. მისის საერთო სახელმწიფოზე იყო საუბარი, სადაც ცალკე [illegible] არ იქნება [illegible] სახელმწიფო ზღუდით შემოფარგლული, მაშინ ეკონომიური ცხოვრება საერთოდ [illegible], და ამ საერთოში ჩვენც შევდიოდით შემდგომი ნაწილად. ჩვენ მაშინ საერთო ცხოვრების და ერთა კავშირის განმტკიცებისათვის ვთმობდით ზოგ რამეს, მაგრამ დღეს, როდესაც ჩვენი სურვილს განხორციელება არ მოხერხდა, დღეს რასაკვირველია არც რაიმე დათმობაზე შეიძლება საუბარი. მით უმეტეს, რომ ჩვენსა და ჩვენ მეზობლებს შორის არ არსებობს ნამდვილი მეგობრული განწყობილება. და ეს მოხდა არა მხოლოდ ეკონომიურ სფეროში, არა, ჩვენ სახელმწიფოებრივ უფლების სფეროშიც ვადექით დათმობით გზას, და როგორიც შეიძლებოდა ხელი ერი, საერთო სახელმწიფოსათვის უფლებათა ნაწილზედაც ვამბობდით უარს. ჩვენში მაშინ ზოგნი ცენტრალიზმზე საუბრობდნენ, ჩვენ კი ფედერაციას მოვითხოვდით- ეს არ მოხერხდა, და აკი არც უფლება დაუთმეთ ვისმეს. დღეს საქართველო დამოუკიდებელია. და ეს დამოუკიდებლობა ყოველივეს უნდა დაეტყოს. ეკონომიურ მხრივაც, მთავრობის სიძლიერე საჭირო წინააღმდეგ შემთხვევაში საფრთხეში ჩავარდება, სწორედ ის მიზეზი, რომელმაც გერმანია აიძულა „მეგობრული" ხელი გამოეწვდინა ჩვენთვის, და ერთგვარი საგარეო მფარველობა გაეწია. გერმანიას როგორც ზემოდაც მოგახსენეთ, ჩვენსკენ მოდის არა რაიმე სათნო მოსაზრებით, არამედ ეკონომიურ მოსაზრებით. და თუ ჩვენი მთავრობა სახელმწიფო მართველობას ვერ შესძლებს, თუ მოლიპულ გზისკენ დაექანება ჩვენი სახელმწიფოებრივი ცხოვრება, მაშინ გერმანია საბაბს დაინახავს და ჩვენ შინაურ ცხოვრებაშიც ჩაერევა. ეს ლოგიკური შედეგი იქნება. ჩვენ დამოუკიდებლად ვერ შევძელით საქართველოს საზღვრების დაცვა და გერმანია მოვიშველიეთ. საგარეო საქმეთა წარმოებაში დასახმარებლად. ეს პირველი ეტაპი იყო ხოლო თუ ჩვენ ვერ შევსძლებთ საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მოწესრიგება, ამ ჩვენგან უძლურებას ისევე, როგორც საგარეოს გერმანიის „მომწესრიგებელი ხელი" მოეშველება ეს იქნება მეორე ეტაპი. ხოლო ამ ორ ეტაპს შორის ის განსხვავება იქნება, რომ თუ პირველ შემთხვევაში ჩვენ მოუწოდეთ, მეორე შემთხვევაში ისინი მოგვიწოდებენ და მოგვიწოდებენ „წესიერებისაკენ". შინაგან არევდარევას ეს მესამე ძალა, დღეს განზე მდგარი ვერ მოითმენს და ჩაერევა. აქ დაესმის წერტილი ჩვენს დამოუკიდებლობას. აქედან დაიწყობა საქართველოს ტრაგედიის შემდეგი აქტი. მაგრამ ვიდრე ეს დრო არ დამდგარა, ყველა მოქალაქის მოვალეობაა ხელი შეუწყოს საქართველოს რესპუბლიკის განმტკიცებას, თორემ დღევანდელის დამწუნებელს ხვალ უარესი დღე დაადგება, ისტორიული შორი ექსკურსია არ არის საჭირო. უკრაინის გუშინდელი და დღევანდელი ისტორია კმარა ყველაფრის ნათლად წარმოსადგენად ჩვენში მომქმედ პოლიტიკურ პარტიებს კი ევალებათ ხელი შეუწყონ საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის მთავრობას, ეცადნენ, რომ დღევანდელმა პოლიტიკურმა გარდატეხამ ნაკლებ მტკივნეულობით ჩაიაროს და ისტორიული გაკვეთილები მივცეთ ხალხს. აუხსნათ ყველაფერი და ავამოქმედოთ ჩვენი მთავრობის ზურგის გასამაგრებლად. მთავრობა ხომ თავის-თავად არაფერს არ წარმოადგენს, მთავრობას ხალხის თანაგრძნობა სჭირია და ეს თანაგრძნობა მისცემს მას მმართველობის ძალასაც.

თუ მთავრობა [illegible], ამის მიზეზი მარტო მთავრობა კი არ არის, არამედ ის ხალხიც, რომელიც ამ მთავრობის გამგებლობის ქვეშ იმყოფება. და თუ ხალხი გრძნობს რომ დღევანდელი მთავრობა არ ვარგა, ამისთვის არეულობა კი არ უნდა გამოიწვიოს, არამედ უნდა შეამზადოს მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ჩვენი ხალხი უნდა ჩაუკვირდეს ჩვენი მდგომარეობის სიმძაფრეს, და უნდა გაიგოს, რომ რაც უნდა ცუდი იყვეს დღევანდელი ჩვენი მთავრობა, იგი მაინც სჯობია გარეშე ძალის ხელების ფათურს. ჩვენმა ხალხმა უნდა შეიგნოს, რომ შინაგანი უწესოება საბაბს მისცემს გერმანიას ჩვენ შინაურ საქმეებში ჩაერიოს, და სწორედ მაშინ აცხადდება ის საშიშროება, რომლის აჩრდილითაც ჩვენი მთავრობის წინააღმდეგ ამხედრებენ მას გულ-შავი პროვოკატორები და ჩვენი ერის თავისუფლების ფხიზელი მტრები. და თუ ჩვენ შევსძლებთ ჩვენი შინაგან ცხოვრების მოწესრიგებას, თუ საკუთარი ძალით ჩვენ რესპუბლიკას საძირკველს გავამაგრებთ, მაშინ გერმანიის მოქმედებაც სხვა გზით წარემართება, იმ გზით რომელსაც მისი ეკონომიური ინტერესები მოითხოვენ. ეს უნდა ახსოვდეთ ე. წ. „ეროვნულ-დემოკრატებ-

*) იხ. „სახალხო საქმე" № 274.

ბრძოლა ღამემდე გაგრძელდა. მტრის ზიანი დიდია. ზემო ვოგეზებში მტრის იერიში გილზენფირსტთან მოვიგერიეთ.

საჰაერო ბრძოლაში. ლეიტ. კროლლმა მე-30-ჯერ გაიმარჯვა, ლეიტ. კესნეკემ მე-21-ჯერ.

ბერლინი. ივლისის 7. საღამოს ცნობა. ფრონტებიდან ახალი ცნობები არ მოსულა.

პარიზი. ივლისის 7. ფრონტებზე მდგომარეობა უცვლელია.

პალესტინის ფრონტი.

სტამბოლი. ივლისის 6. მთელ ფრონტზე უმნიშვნელო შეტაკებები იყო.

სტამბოლი. ივლისის 7. ზღვის სანაპიროებით ჩვენ ადვილად მოვიგერიეთ იერიში, მტრის მზვერავებმა რომ მოიტანეს. მთელ ფრონტზე ძლიერი საარტილერიო ბრძოლაა.

საჰაერო ბრძოლა. დღეს სტამბოლზე მტრის 5 ჰაეროპლანმა გადაიფრინა; სასწრაფოდ იქმნა მიღებული ზომები და მფრინავებს დიდი ზიანი არ მიუყენებია.

ინგლისელთა აზრი საქართველოს შესახებ

(თარგმანი ინგლისურით. გაზეთი „Near East")

ორმა ფაქტორმა: რუსეთის რევოლიუციამ და პალესტინის ახალმა სამხედრო ოპერაციებმა დაჰბადეს საქართველოს და მის კეთილშობილ და რაინდულ ერის საკითხი. ქართველნი, 1801 წლიდან რუსეთის იმპერიაში გათქვეფილნი თუმცა მათ ჰქონდათ საკუთარი ენა, ლიტერატურა და კულტურა, დაჩრდილულ იყვნენ ამ კოლოსისგან და ამიტომაც არ აფასებდნენ არც მათ იარაღის სიმარჯვეს, არც მათ ბრწყინვალე გონებრივ ნიჭს. ყოველი ინგლისელი კაცის და ქალის მოვალეობაა გაეცნოს ამ ქვეყნის ეკონომიურ სიმდიდრეს და ნაციონალურ მისწრაფებას შიგ მოსახლე პატარა ქრისტიან ერისას, რომლის სამხედრო ძალებიც სულ ასი მილის მანძილით არიან დაშორებულნი მესოპოტამიაში მყოფ ჩვენი ჯარებიდან, და ხელი შეუწყოს მათ მიერ ახლად მოპოვებულ თავისუფლების განმტკიცებას.

რუსეთის რევოლიუციამ დეცენტრალიზაციის სული წარმოშვა და შეიტანა მთლიანობის შეგნება იმ პატარა ერებში, რომელთაგანაც იგი შესდგებოდა. მართალია, საქართველოს ადგილობრივ წესის დამკვიდრებისა პირველი მაიძულებელი ძალა იყო, მაგრამ ამ აუცილებლობის ქვეშ თავი მოიყარა ნაციონალური სულის თვითშეგნებამ. საქართველოში, რომელიც უმთავრესად მესაკუთრე გლეხებისგან შესდგება, პრაქტიკულად არ არსებობენ „ბოლშევიკები". მისმა ლიდერებმა თავიანთ ქვეყნის დამოუკიდებლობა გამოაცხადეს. ჩვენ არ ვილაპარაკებთ ამა თუ იმ პრაქტიკულ ფედერაციის სქემის შესახებ, რომელიც შეიძლება აღიძრას ეკონომიურ, ანუ სხვა მოსაზრებათა გამო ქართველებში, ჩვენ ვიტყვით მხოლოდ, რომ მათი ინტერესები მჭიდროდ არის დაკავშირებული ბრიტანიის ინტერესებთან მცირე აზიაში, ამიტომ ჩვენთვის საჭიროა ამ საკითხის ყურადღებით შესწავლა პოლიტიკურ, ეკონომიურ და სამხედრო თვალსაზრისით.

მტრები საქართველოს სამხედრო და ეკონომიურ მნიშვნელობას მიხვდნენ და ომის დროს აქტიურ პროპაგანდას ეწეოდნენ. ამ საფრთხის დაფასებისათვის საჭიროა ზოგიერთი მისი მხარე აღვნიშნოთ. გერმანია, უპირველეს ყოვლისა, სცნობს ქართველებს დამოუკიდებელ ერად, როგორც ყველაზე მნიშვნელოვან რასას და ამიერკავკასიის გასაღებს და უმაღლეს მნიშვნელობას აძლევს მათს სამხედრო ნიჭს. იგი მათ სიმდიდრის ექსპლოატაციაში დახმარებას ჰპირდება და სრულს დამოუკიდებლობას აღუთქვამს. იგი არ სთხოვს მათ არავითარ სამხედრო დახმარებას, და მოითხოვს მათგან მხოლოდ ნეიტრალობას. ამ პროპაგანდას დიდი მნიშვნელობა აქვს შემდეგისათვის და უფრო სერიოზულ ანალიზი ესაჭიროება, ჯერ-ჯერობით კი, უნდა გამოვტყდეთ, იგი ხიშნავს გერმანიის და თურქების გაბატონებას მცირე აზიაში. პოლიტიკური მდგომარეობა დიდი ბრიტანიის და საქართველოს შორის კომერციულ დამოკიდებულობით „უფრო გამოიოლვებოდა, როდესაც დაიბადება ზიარი საჭიროება საქართველოს და ბრიტანიის ინტერესთა დაცვა-გამტკიცებისა, როგორც ბუნებრივი შედეგი, იგი შეახვედრებს ამ ორი ქვეყნის სამხედრო ძალებს ერთს ბრძოლის ველზე. ახლა არ იხსება ბრიტანიის კაპიტალისტების ინტერესის გამოწვევა, რათა განვითარდეს ამ ქვეყნის მინერალური სიმდიდრის დამუშავება და აქვე მათ დასამუშავებლად დაარსდეს ქარხანა ფაბრიკები. საქართველოს ტერიტორიის და სიმდიდრის ხელშეუხებლობა მოკავშირეთა აუცილებელ პირობას შეადგენს და ჩვენი ზიარი ეგოიზმი მოითხოვს, რომ საქართველოს საკითხი გადაწყდეს საერთაშორისო გზით, საქართველოში მოსახლეობს დაახლოვებით 4 მილიონი მცხოვრები, რომლიდანაც 3 მილიონი ერთმენთა მართლმადიდებელ ეკლესიას ეკუთვნის, 200 ათასი რომის კათოლიკეთ, და დანარჩენი მაჰმადიანები არიან. მათი სამხედრო ძალები შეადგენდნენ დაახლოვებით 160 ათასს კაცს. ამ რიცხვში 5 ათასი მშვენივრად გაწვრთნილი ოფიცერია, რომელთა თვისკენ გადაბირებას გერმანიის უმთავრესი შტაბი ყოველი ღონით სცდილობდა. მტრის პროპაგანდა დაუყონებლივ ძირიანად მოსპობილ უნდა იქმნას და თუ ჩვენ მას ნებას მივცემთ გაგრძელდეს და იგი არაფერ ინტერესს არ გამოიწვევს მოკავშირეთა ბანაკში, ჩვენ ამ აპატიისათვის ფრიად დიდი ზარალი მოგვადგება. ბალკანეთი გვიჩვენებს ჩვენ ნათელ გაკვეთილს იმ დამარცხებისას, რომელიც გამომდინარეობს უცხოელთა ფსიქოლოგიის და ადგილობრივ ნაციონალურ მისწრაფებათა სრულს უგულებელყოფისაგან. ინტერესთა სფეროში ყველა ერთეული განკერძოებითი ინდივიდუალურ შესწავლას და ჩაკვირვებას საჭიროებს. ფატალურია ის პოლიტიკა, რომელიც მოინდომებს ყველაფრის შეერთებას თანახმად წინასწარ განზრახულ იდეისა. რასიული სიამაყე და ისტორიული პრინციპები საჭიროებენ სპეციალურ ყოფაქცევას; მართალია მეგობრული წინამძღოლობა და გარანტიები შეიძლება შევთავაზოთ მაშინ, როდესაც საქართველოში ამა თუ იმ მთავრობის პრინციპები დამკვიდრდება მიუტევებელი შეცდომა შეგვიძლია ადვილად ჩავიდინოთ მცირე აზიის ერებთან დამოკიდებულობაში. ამიტომ, ვასასოებთ, რომ ჩვენს ქვეყანაში დაუყონებლივ გაიღვიძებს ძლიერი საზოგადოებრივი აზრი, რომელიც მოითხოვს სწრაფ, ყოველგვარ ეჭვს მოკლებულ პოზიციის დაკავებას საქართველოს საკითხისადმი.

ი. ტ—ლი.

მცირე შენიშვნა

ქართულ გაზეთების მკითხველმა საზოგადოებამ ალბად არც კი იცის, რომ ეს ერთი ხანია ტფილისში გამოდის ქართულ ენაზე საორშაბათო ქუჩური გაზეთი რიხიანი სახელის—„რევოლიუციონური დროშა".

ამ გაზეთს მიზნად დაუსახავს თვისი ბინძური ხელით ტალახი ესროლოს საქართველოს რესპუბლიკას და პროვოკაციის ცეცხლის გაღვივებით ქართველ დემოკრატიის მიერ მოპოვებული თავისუფლება სისხლის მორევში ჩაახრჩოს. რასაკვირველია, ეს პამპულა და ტიხგიცა „ჟურნალისტები" ფრიად უძლურნი არიან მიზანს რომ მიაღწიონ, მაგრამ იმდენი ღვარძლი და შხამი კი მოეპოვებათ, რომ საკუთარი თავი ჩაიხრჩონ იმით.

ამ გაზეთს აწერია, რომ იგია ორგანო „სოც.-რევოლიუციონერთა ამიერკავკასიის საოლქო და ტფილისის კომიტეტებისა". გაზეთის მე-2 ნომერში დაიბეჭდილია მეთაური, სადაც უშვერი სიტყვებით იხსენიებენ საქართველოს დამოუკიდებლობას. სხვათა შორის ჩვენს პარტიას ასე იხსენიებენ ამ მეთაურში:

„მენშევიკებს ხანს აძლევენ მათი უმცროსი ძმანი, ფედერალისტებიც: ქართველ მავრაზიელთა, პოლეტიკატორთა, გაკოტრებულ თავად-აზნაურობის ჩუმი მოლოდინელთა და გ. ამილახორის აგენტების ბუდე—ფედერალისტთა პარტია, ლაგამომდებული რევოლიუციის ბრწყინვალე დღეებში. დღეს კონტრ-რევოლიუციის გამარჯვების წყალობით, ზედა პირზე ამოცოცდა და მავრაზმელებს მოუწოდებს სოციალისტების გასაღლეტად, „სახალხო—საქმის" პოტხი, დღეებით სიხხლით გახარებულნი, მხარს ახთხვევს სოციალისტებს და თავიანთი ბილწი ბრჭყალებით დემოკრატიას ეპოტინებიან.

ყოველთვის მხთალნი; დღეს კი რეაქციის იდეებით გალაღებულნი და გაგულადებულნი ფედერალისტები, იმდენად გაუტიფრდნენ, რომ სოციალისტების ტალახსაც კი ესვრიან; მშრომელმა ხალხმა კარგად იცის მათი მოღალატური მოქმედების ფასი, და აკი ისინიც, მზის სინათლეზე გამოსვლას ვერა ბედავდნენ აქამდის, ეხლა ფრთები შეისხეს და ქვეყნის მესვეურობას ჩემობენ!".

ჩვენი პარტიის მთავარი კომიტეტი შეეკითხა ამის გამო სოც.-რევოლიუციონერთა საოლქო კომიტეტს აქვს რაიმე დამოკიდებულება „ამიერკავკასიის საოლქო კომიტეტთან", გაზ. „ტრუდოვოი ზნამიასთან" და „რევოლიუციონურ დროშა"-სთან და პასუხისმგებლობას კისრულობს თუ არა მათი მოქმედების გამო. რაზედაც უმალვე შემდეგი პასუხი მიიღო:

სოციალისტ ფედერალისტა პარტიის მთავარ კომიტეტის.

თქვენი წერილის საპასუხოთ გვაქვს პატივი მოგახსენოთ შემდეგი; ა. ეგრედ წოდებულ „ამიერკავკასიის საოლქო კომიტეტთან" და გაზეთ „ტრუდოვია ზნამიასთან" და „რევოლიუციონურ დროშასთან" არავითარი დამოკიდებულება არა გვაქვს. ბ. არამც თუ ვიზიარებთ და პასუხისმგებლობას ვიღებთ ამ გაზეთის მიმართულებას, პირიქით, ვებრძვით კიდეც."

თავმჯდომარის ამხ. იოს. აბაკელია.

მდივანი გ. კობიძე.

საოლქო კომიტეტი სოც.-რევოლიუციონ. პარტიისა. № 103.

გამოირკვა რომ, იმ სოციალისტ-რევოლიუციონერების ორგანიზაციას, რომელთაც ფრიად კარგად იცნობს, როგორც ჭეშმარიტ სოციალისტებს; და რევოლიუციონერებს მთლად რუსეთის დემოკრატია და კერძოდ ადგილობრივი საზოგადოება, საერთო არაფერი ჰქონია ჩვენ და სასიამოვნოდ ქუჩურ ორგანოსთან „რევოლიუციონური დროშასთან". ეხლა ჩვენთვის ნათელია რომ ამ გაზეთის გარშემო შემოკრებილან ვიღაც ბიჭ-ბუჭა პროვოკატორები.

რუსის პოგრომშჩიკების საჩაიეში აღზრდილი ნაძირალები, კარგა ხნის ცნობილ შავრაზმელ ლებედევ-ავდეევის მიერ მოსყიდული აგენტები. ცხადია, ლიტერატურულ უზნეობად ჩამოგვერთმევა კამათი გვებათ ასეთ ქუჩური არამზადებთან ეს რასაკვირველია სრულიად არ ჰპირწავს იმას, რომ ყველა, გამვლელ-გამომვლელ გულნამცეცა კაცუნებსა და წვრილფეხა პროვოკატორებს დაუსჯელად ჩაუტაროთ კვლავ ასეთი თავხედობა და უტიფრობა.

* *

ნაციონალ-დემოკრატების ორგანომ „საქართველომ" დიდის სიამოვნებითა ხელების ფშვნეტით გადაბეჭდა „რევოლიუციონურ დროშის" ზემორე მოყვანილი ამონაწერი და თანაც თავისებური უწმაწური კილოთი შეანელა. სული სულს სცნობსო, რომ იტყვიან, სწორედ, ეს არის. ჩვენ კარგა ხანია ვიცოდით, რომ ნაციონალ-დემოკრატების პარტია ნაგვიანი გულის ბევრ მოხელეთა და უტიფარ უსაქმო ახალგაზრდათა პარტიაა, მაგრამ არ გვეგონა, რომ ეს „ზეკლასიური" და „უაღრესად სახელმწიფოებრივი" პარტია საქართველოს დემოკრატიასთან ბრძოლაში მოიხმარებოდა რუსის პოგრომშჩიკებსა და მაწანწალებს და მათთან იდუმალ სიმპატიის ქსელს გააბავდა. ქართველ მშრომელ ხალხისთვის ეს ზედ მეტი საბუთია ფხიზლად იყოს და ყველა ჯურის კონტრ-რევოლიუციონერებს რუსი იქნება იგი თუ ქართველი შესაფერი ადგილი მიუჩინოს".

მ. ხ.

ახალი ამბავი

◆ **კათალიკოს კირიონის დაკრძალვა.** სრულიად საქართველოს კათალიკოსს-პატრიარქის ნეშტი დილის 10 საათზე გამოსვენებული იქნა ანჩისხატის ტაძრიდან, პროცესია მუხრანის და ოქრომჭედლების ქუჩით გაემართა სიონის ტაძარში. დაკრძალვას დაესწრო აურაცხელი ხალხი, იყო ყველა მიტროპოლიტი. სიონის ტაძარში მწირველი იყო მოხაყდრე ლეონიდე თავის თანამოსამსახურეებით, დაესწრო აგრეთვე მთავრობის და ეროვნული საბჭ. წევრი გრაფ შულენბურგი, და სხვ. ეკლესიაში სიტყვები წარმოსთქვეს ლეონიდემ, ანტონიმ, ამბროსიმ თალაკვაძემ და სხვ. ხოლო გალავანში უცხო ეროვნებათა წარმომადგენლებმა ნაშუადღევის 6 საათზე უნეტარესად მიძინებულ კათალიკოსის ნეშტი დაკრძალულ იქმნა სიონის ეკლესიის აკლდამაში.

◆ **ლოტბარი ქართული სახალხო** სიმღერ-მგალობელთა გუნდისა ალ. მაისურაძე დაიწყებს თავის გუნდთან მეცადინეობას აგვისტოს პირველ რიცხვებიდან. ჩაწერა შეუძლიათ როგორც ვაჟებს აგრეთვე ქალებსაც.

◆ **„მშაკის" რედაქტორის მოკვლა.** შაბათს, ივლისის 7-ს, საღამოს თავის კაბინეთში მაუზერით მოჰკლეს „მშაკის" რედაქტორი არაქელიანი. მკვლელი სამი იყო. იგინი მიიმალნენ. ფიქრობენ, მკვლელობა პარტიულ ნიადაგზე მოხდაო (სააგენტოს ცნობა).

◆ **საეკლესიო კრება.** აგვისტოს 10-ს ტფილისში მოწვეულ იქნება საეკლესიო კრება.

◆ **ელექტრონის ენერგია.** პირველ აგვისტოდან თეატრებს, კლუბებს, კინემატოგრაფებსა და გასართობ ბაღებს აღარ მიეცემათ ელექტრონის ენერგია.

◆ **ფოთის ნავთსადგური.** ფოთის ნავთსადგური წინად სამხედრო სამინისტროს განკარგულებაში იყო, შემდეგ ფოთის თვითმართველობას გადაეცა. დადგენილია ნავთსადგური ვაჭრობა მრეწველობის სამინისტროს განკარგულებაში გადავიდეს.

◆ **სათამაშო ქაღალდი.** ფინანსთა სამინისტრო სათამაშო ქაღალდის გაყიდვის სახელმწიფო მონოპოლიად გამოცხადებას აპირებს. განზრახულია გამოცხადდეს კონკურსი ქართული სტილის სათამაშო ქაღალდის ნახატებისა. 2 კალოდა 20 მანეთი ეღირება.

◆ **ეროვნული კონცერტი სახელმწიფოს თეატრში.** მოვაგონებ ჩვენს მკითხველებს რომ დღეს ივლისის 9 საღამოთი სახელმწიფო თეატრში იაზოგადოების თხოვნით განმეორდება ეროვნული კონცერტები ქართველთა სამხედრო კავშირის ქალ ვაჟთა გუნდისა კომპოზიტორ ნ. პ. სულხანიშვილის ლოტბარობით. კონცერტში მონაწილეობას მიიღებენ ოპერის მომღერალნი ი. ც. საღაჯიშვილი, ბ. ინაშვილი და კალანდაძე მომღერალთა გუნდი გაძლიერებულია საოპერო თეატრის გუნდით, კონცერტზე მოწვეულ არიან ჩვენი მთავრობა და ყველა უცხო სახელმწიფოთა წარმომადგენელნი. დასაწყისი საღ. 8 საათზე ახალი სტილით.

◆ **საქართველოს რესპუბლიკის კრებ-ბიურო.** გუშინ ივლისის 8-ს, შესდგა საქართველოს დემოკრ. რესპუბლიკის კრებ-ბიუროს გამგეობის კრება მსჯელობა ჰქონდათ სხვადასხვა საკითხებზე, აირჩიეს თავმჯდომარედ პეტრე სურგულაძე, მის ამხანაგად ალ. სათიაანი, მდივნად ს. გაგუა და ხაზინადრად ალ. მამულაშვილი. კრებ-ბიუროს ბინა ექნება სასახლეში ამიერიდან ყველა რედაქცია ამ კრებ-ბიუროდან მიიღებენ ცნობებს.

◆ **დემოკრატიული კლუბი** მუშტაიდში ოთხშაბათს, ივლისის 10-ს ქართველ მომღერალთა გუნდი მიხეილ კავსაძის ლოტბარობით მართავს 3 განყოფილებად სახალხო კონცერტს გაიგე ხ. კავსაძე დასაწყისი 8 საშ. ს. დაწვრილებით პროგრამაში.

◆ **„სოციალისტ-ფედერალისტი"** გამოვიდა სოც.-ფედერალისტ მუშათა გაზ. „სოციალისტ-ფედერალისტის" პირველ ნომერი.

◆ **ქართული ტექნიკური საზოგადოება.** დღეს სამშაბათს საღამოს 8 საათზე (ახალი დრო) ფრეილინის ქუჩა № 11 შესდგება საზოგადო კრება განსახილველია მოხსენება ჰიდროტექნიკურ სექციის კომისიისა: გეგმა წყლის მეურნეობის მოწყობა საქართველოს რესპუბლიკაში და შესაფერი რეორგანიზაცია წყლის სამართველოსი ხვალ ივლისის 10-ს საღამოს 8 საათზე (ახალი დრო) დანიშნულია კრება სამთო სექციისა განსახილველია მოხსენება ინჟ. ა. გ. ცეიტლინისა შესახებ ტყვარჩალას ქვანახშირისა და სხვა საყურადღებო საკითხები.

◆ **საადგილმამულო რეფორმა** სიღნაღის მაზრის ქოდალოს რაიონის მამულების მიმღები კომისია სთხოვს ამ რაიონის მემამულეებს (ზიარის, ფხოველის, მელაანის და ჭალაუპანის დაჩების) შეატყობინოს მას თავის მისამართი.

იმ მემამულეებს, რომელნიც ვერც თვითონ დაესწრებიან მამულის მიღებას და არც რწმუნებულს გამოგზავნიან ვსთხოვთ შეგვატყობინოს წერილობით სურთ თუ არა მიიღონ ხსენებულ რაიონში ხვედრი ნორმა და თუ სურთ მამულის რომელ ნაწილში.

ქოდალოს რაიონის მიმღებ კომისიის თავმჯდომარე ა. ო. წულაძე.

კომისიის მისამართი: პლატფორმა კაჟრეთი კახ. რკ. გზ. რაიონის კომისარს მამულების მიმღებ კომისიისათვის.

◆ **შალიკო ვაშაძის ჩამოსვლება.** ქიათურაში [illegible] რომელიც [illegible] ფრონტზე [illegible] მის პარტიზანულ პოლკში მსახურებდა.

◆ **გორის მაზრის სახალხო გვარდიის შტაბმა** ენერგიულად მოჰკიდა ხელი მაზრაში გვარდის მოწყობას. ზოგიერთს ადგილას უკვე მოეწყო სახალხო გვარდია.

◆ **ვაჭრობამრეწველობის პალატის წესდება დამტკიცდა.** ეს პალატა დაარსდა ვაჭარ-მრეწველთა და სავაჭრო დაწესებულებათა შესაკავშირებლად და საერთო და სახელმწიფო ინტერესების დასაცავად. აგრეთვე სახელმწიფოსთვის საჭირო ვაჭრობა-მრეწველობის კარგს დონეზე დასაყენებლად.

◆ **დოკუმენტების დაკარგვა.** ქრ. ზედელაშვილი გვთხოვს გამოვაცხადოთ, რომ მან ტფილისის სადგურზე დაჰკარგა უბის წიგნაკი და სხვა და სხვა დოკუმენტები მპოვნელს სთხოვს „სახალხო საქმის" რედაქციაში მოიტანოს.

◆ **ჟურნალი „ქალაქი".** პეტრე მირიანაშვილს განზრახვა აქვს გამოსცეს სამკვირეული ჟურნალი „ქალაქი" რომელშიაც ქალაქის ცხოვრება ყოველ მხრივ იქნება შესწავლილ-შეგრძნობილი. უახლოეს თანამშრომლებად მიწვეულნი იქნებიან: ი. გრიშაშვილი, ა. ახნაზაროვი, ვ. ბარნოვი და სხვა.

◆ **ვ. ბარნოვის ახალი რომანი** ცნობილ ბელეტრისტს ვასო ბარნოვს დაუმთავრებია ახალი ისტორიული რომანი მეIX ცხოვრებიდან; „ტრფობა წამებული".

საქ. სოც.-ფედ. პარტიაში

ამხ. სტუდენტების საყურადღებოდ! ამხანაგებო, დღითი დღე საქართველოს რესპუბლიკის მდგომარეობა რთულდება. გარშემო მტრები სისინებენ და ერის ფიზიკურ არსებობას საფრთხეს უმზადებენ. ამისთანა დროს ჩვენ, სოც.-ფედ., ერთად უნდა ვიყვნეთ, რათა შეგვეძლოს ყოველთვის გამოლაპარაკება მომენტის შესახებ და შესაფერი ზომების ერთსულოვნად მიღება.

ინიციატორთა ჯგუფი სტუდ., სოც.-ფედ. ნიშნავს საერთო სტ. კრებას ივლისის 12-ს პარტიულ კლუბის ბინაზე, ლორის-მელიქოვის ქუჩა № 1. საღამოს 7 საათზე. ყველა სტ. პარტიის წევრი ვალდებულია ამ კრებას დაესწროს.

—

ოთხშაბათს ივლისის 10. პარტიულ კლუბში შესდგება მორიგი კრება. წაკითხულ იქნება მოხსენება. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

გორის მაზრაში.

თუ ძირიანად აღმოფხვრილი არა, გაფანტული მაინც არის თათრის რაზმი, რომელიც პატრონობდა ამ მაზრას ოსმალოს მთავრობის ზურგ-გამაგრებით. დღეს აქ გლეხს თავისუფლად შეუძლია თავისი წყნარი და პატიოსანი მუშური საქმიანობა, ვაჭარსაც არავინ დაუშლის ვაჭრობას, არც კულტურული მუშაობაა შეუძლებელი... მაგრამ თუ ჩაუკვირდებით ამ მაზრის მდგომარეობას, თუ გაუკეთებთ ანალიზს, იმას რაც მოხდა, ჩვენ დავრწმუნდებით, რომ ეს მშვიდობიანობა, უშიარი ცხოვრება აქ ჯერ კიდევ არ არის განმტკიცებულ-გამაგრებული. ამის მთავარ მიზეზად უნდა ჩავსთვალოთ ჩვენი მთავრობა, რომელსაც ჯეროვანი ყურადღება არ აქვს ამ მაზრის მიმართ ამ მაზრაში ჩვენ შემოვედით უმთავრესად გერმანელების შემწეობით, მაგრამ გერმანელებმა სამართლიანად უარი გვითხრეს მაზრის შინაურ ცხოვრებას ჩვენთან ერთად ჩარეოდნენ. მათ მხოლოდ ორ სამ ალაგას დასტოვეს თავიანთი დარაჯები, ისიც უმთავრესად რკინის გზებზე და აქედან გავიდნენ. ეხლა აქ დარჩა პოლკოვნიკი ჩხეიძის რაზმი რომელმაც იარაღი უნდა აჰყაროს მცხოვრებლებს და ალაგმოს აქაური რბოთი ჯგუფები. ეს არც ადვილი საქმეა, მაგრამ გულახდილად უნდა ვსთქვათ, რომ პოლკოვნიკი ჩხეიძე ამ დავალებას ძრიელ მძიმედ ასრულებს. მას დროც და საშვალებაც აქვს ამ ქამად უფრო

საც", რომელნიც სალანძღავ „ოპოზიციაში" ჩაუდგნენ სოციალისტურ მთავრობას, და რაღაც აჟღხილად, სოციალისტთა კრიზისზე ბუტბუტებენ.

"რომ მთავრობაზე იოცნებონ „საქართველოელებმა", ამისთვის ანგარიში უნდა გაუწიონ საქართველოს რეალურ პირობებსაც. საქართველო დღეს არის სუვერენული და დემოკრატიული მაშასადამე „ნაციონალ დემოკრატებს" დასჭირდებათ სუვერენობის დაცვაც და დემოკრატიზმისაც. დემოკრატიზმს ისინი ვერ დაიცავენ, რადგან რომც თუ პროგრამა, საამისო პრეტენზიებიც კი არა აქვთ, ხოლო რაც შეეხება სუვერენობას, საკუთარ ძალით ვერც ამას შესძლებენ, რადგან ამისთვის საჭიროა 1) ხალხის თანაგრძნობა—რაც მათ არ გააჩნიათ, 2) საკუთარი იძულებითი ძალა—არც ეს მოეძებნებათ, დარჩა მესამე ძალა, ძალა გარეშე, რომელზედაც შესძლებთ დაეყრდნონ, და ეს გარეშე ძალა იქნება გერმანია. ნაციონალ-დემოკრატების ლოდიკა ამ გვარია. მათი პოლიტიკური გეზიც ასე გამოითქმის: სოციალისტებიდგან—გერმანელებამდე. მაგრამ ამან ადარ დირს შეჩერება. მით უმეტეს, რომ კლასიურ ინტერესები ამოჰკოფენ თავს, რის შესახებ მსჯელობაც ჩემი თემის საზღვრებში არ შედის. მაშასადამე საქართველოს შინაგან სიმტკიცეს უნდა შეუწყოთ ხელი და გერმანიის ჩარევაც აგვცდება. თუ შიგნით მოვღონიერდით, ჩვენთვის განელდება დღეს გაძლიერებული საშიშროება, და საქართველოს ცხოვრების ლამაზი შადრევანი კვლავ ახმაურდება. გერმანიის შემოჭრა კი, ჩვენ ეკონომიურ ცხოვრებაში არც ისე საშიშია, სრული მონობა უფრო საშიშია, ვიდრე ცალმხრივი, ნუ შეგვეშინდება ნურც ხალხის სიმცირის, ნურც მიწა-წყლის სივიწროვის. ისტორიული მაგალითები გვიმტკიცებენ, რომ პატრა ერებს არამც თუ უცხოვრიათ დამოუკიდებლად, (შვეიცარია, ბელგია და სხ...) არამედ სხვებზედაც კი გაბატონებულან (იაპონია-ჩინეთზე, ინგლისი—ქვეყნის მეხუთედ ნაწილზე, პრუსია—ავსტრიასა და სხვა პროვინციებზე) ჩვენ კი გვინდა არა სხვაზე გაბატონება—(ამას ჩვენ მთელი ჩვენი არსებით შევებრძოლებით) არამედ ჩვენი საკუთარი ცხოვრების მოწესრიგება და აყვავება. ჩვენ ამას შევძლებთ, თუ ჩვენ ეროვნულ ენერგიას შევადუღებთ. და ქართულ სახელმწიფოებრივ დროშის ქვეშ დავირაზმებით ხალისიანად: ხოლო რაც შეეხება გერმანიას, ჩვენს გარეშე, გერმანიის საშიშროება, როგორც პოლიტიკური დაპყრობა ჩვენთვის არ არსებობს. ჰოგენცოლლერნთა მონარხიის აზიური პოლიტიკა ეყრდნობა არა იუნკერთა მადაზე, არამედ კაპიტალისტურ იმპერიალიზმის წარმოშობაა იგი. და მიტომაც გერმანიის მიზანია არა პოლიტიკური დაპყრობა, არამედ ეკონომიური. თავის-და თავად პოლიტიკურ დაპყრობაზე ეჭვს გარეშეა შემდეგ ალაპარაკდებიან, შემდეგ, როცა აქ, ჩვენში ფეხს მოიმაგრებენ, მაგრამ დღეს, ვიდრე შესაფერი პირობები არ მომწიფებულან, გერმანელები ამ სამედისწერო ნაბიჯს არ გადასდგამენ. ჯერ ეკონომიურად უნდა დაგვიპყროს, გამოიყენოს ჩვენი სიმდიდრე, გააღვივოს აქ თავისი ვაჭრობა, აალაპარაკოს ჩვენ მთებში მძლე მანქანები; და მხოლოდ ბოლოს გადავა მორიგ საკითხზე. მანამ კი იქნებ ჩვენ პოლიტიკურ გაძლიერებას ხელიც კი შეუწყოს. ასეთი მოქნილია იმპერიალისტთა პოლიტიკა. ჩვენ კი სწორედ ამ პერიოდებით, ამ ხანებით უნდა ვისარგებლოთ, ვიდრე ჩვენ პოლიტიკურ ცხოვრებას საფრთხე არ მოელის ჩვენ პოლიტიკურად უნდა შევკავშირდეთ, გავმაგრდეთ, და მზად უნდა ვიყვეთ იმ დროსთვის, როდესაც აგორდება ახალი ქვეყნიური რამ ტალღა. იმ დროისთვის უნდა მოვემზადნეთ. ჩვენ განახლებული ერი ვართ. ჩვენ ჯერ მომავალი წინა გვაქვს ისტორიული ბრძმედში გამოვლილები ასე ადვილად ვერ მოვისპობით. ამ დღევანდელ კრიზისს, დღევანდელ პოლიტიკურ მტეხიარობასაც გაუძლებთ, და რა ვიცით, იქნებ მომავალში, მეთაურ ერთა შორისაც მოვიქცეთ. ძველი რუსეთის რეჟიმი ყველაზე მეტად ქართველებს სდევნიდა, და საქართველოს ამოგდებასაც სცდილობდა, მაგრამ ახალ რეჟიმმა საქართველოს შვილები რევოლიუციის სათავეში მოაქცია, და ერთ ხნობით, მთელი რუსეთის ბედიც კი ქართველების ხელში იყო.

და თუ დღეს, მთელი ქვეყნის ძველი რეჟიმი პატარა ერების მოსასპობად ირაზმება, იქნებ მთელი ქვეყნის ახალ რეჟიმის დროს ეს პატარა ერები მოექცნენ ცხოვრების სათავეში, და ამ პატარა ერთა შორის ნაწრთობი საქართველოც, რომელიც ასე გულმოდგინეთ ემსახურებოდა და ემსახურება საკაცობრიო განთავისუფლების წითელ დროშას.

ვახტანგ კოტეტიშვილი.

ენერგიულათ და სისწრაფით აჰყაროს იარაღი სოფლებს და არ გახდეს სამასხარაოთ იმავე სოფლებისა, როგორც ეს დღეს ხდება, რაც სოფლელებს მოაქვთ დამტვრეული კაჟიანი თოფები და სხვა ყოვლად უვარგისი იარაღი. მაშინ, როდესაც თვით პოლკოვნიკს უტყუარი ცნობები აქვს, რომ აჭარის სოფლები საუცხოოდ იყო შეიარაღებული და ტყვიის ფრქვევლიც კი ბევრი ჰქონდათ. დღემდის ამ მაზრაში პოლკოვნიკმა ჩხეიძემ თავის რაზმით შეაგროვა, არა უმეტეს 200 თოფისა, მათ შორის თუ 20-30 ვინტოვკა მოიძებნება ისიც დიდია იმასთან ერთად ჩვენ ვაძლევთ საშუალებას, რომ შეიარაღებული ბრბო აქედან გავიდეს, მაშინ როდესაც ჩვენ შეგვიძლია მათ იარაღი აჰყაროთ. სად არის აქ ლოღიკა? ნუ თუ ჩვენ მათ იმიტომ ვაძლევთ იარაღის სოფლებიდან გაზიდვის ნებას, რომ ბოლოს მუდამ ამავე სოფლების სულთა მხუთავები იყვნენ. ამასთან ერთად მთავრობამ ყურადღება უნდა მიაქციოს იმ სიმდიდრეს რომელიც აქ არის. აჭარებული პური, თივა, საქონელი და სხვა რომელსაც მოაქვს და გაიტანს მოსაზღვრე ოსმალო თუ ჩვენ არ უპატრონეთ. ჩვენმა მთავრობამ უნდა მიიღოს ზომები, რომ ყოველივე რაც მეტია მცხოვრებთათვის თვით შეისყიდოს, ამიტომ მაზრისათვის პატრონია საჭირო და ეს პატრონი ჯერ არსად არა სჩანს. ამ მაზრას უფრო დინჯად და ყურადღებით უნდა მოპყრობა და პატრონობა.

ჯავზე.

სომხური პრესა

საქართველოს, სომხეთის და ადერბეიჯანის დღევანდელი მდგომარეობა.

„მშაკ“ (№ 120) შემდეგსა სწერს საქართველო - სომხეთ - ადერბეიჯანის არსებულ პოლიტიკურ მდგომარეობაზე.

„საშინელი და წარმოუდგენელი გახდა ის მდგომარეობა რომელშიაც დღეს იმყოფება ის ქვეყანა ამ ცოტა ხნის წინად ამიერკავკასიად რომ იწოდებოდა და დღეს კი სამ წილად არის გაყოფილი: საქართველო, ადერბეიჯანი და და სომხეთი, ნამდვილად არსებობს მხოლოდ პირველი, უკანასკნელნი კი ჯერ ფაქტიურად არ არსებობენ და ისიც გამოურკვეველია როდისმე იარსებებენ თუ არა.

დღეს ნათელივით ცხადია რომ ჩადენილი იყო ერთი საშინელი შეცდომა, ან უკეთ რომ ვსთქვათ, ჩადენილი იყო რამდენიმე საშინელი შეცდომა ერთი მეორის მიყოლებით. საშინელი შეცდომა იყო, ჩვენთვის—სომხებისთვის მაინც, ამიერკავკასიის დამოუკიდებლობის აღიარება და მისი რუსეთიდან გამოყოფა, შემდეგ კიდევ უფრო მძიმე შეცდომა იყო ამ დამოუკიდებლობის გაუქმება და ამიერკავკასიის სამ ნაწილად გაყოფა.

დღეს ცხადზე უცხადესია რომ ჩვენ—სომხებისთვის ყველაფერზე უფრო ხელსაყრელი და უმტკივნეულო ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულების მიღება იყო. მაგრამ იმ გარემოების წყალობით რომ სომხის ერის საქმეთა მესაჭეობა სეიმში თუ ეროვნულ საბჭოში ფინაჩების (ხარაზი, მეწადე) ხელში იყო და არის, ჩვენ ვერ შევსძელით ამ რევოლიუციის მიმდინარეობაში წამოგვეყენებია დიპლომატი, ბრძენი და წინდახედული მოღვაწეები, ჩვენ დავღუპეთ ჩვენი ერი და ჩვენი მომავალი და ყველა ამის სამაგიეროდ მივიღეთ, თითქოს ქვეყნის წინაშე შერცხვენისა და სასაცილოდ გახდომისათვის, რაღაც კუდრაჭა, ცალთვალა, ცალფეხა, ეს გამოფიტული და დასახიჩრებული ტერიტორია რომელიც იწოდებოდეს ჰაიასტანად „სომხეთად“, ტერიტორია რომელსაც წინად მართავდა ერთი რუსის მაზრის უფროსი (გუბერნატორიც კი არა) დღეს, მან უნდა იყოლიოს მთავრობა რომლის მთელი ხარჯი წლიურად სულ მცირე 100 მილიონი იქნება და ეს ასი მილიონი უნდა მოგვცეს კლდეებზე მობინადრე საწყალმა ხალხმა რომელსაც ყოველდღიურ ხმელი პურის შოპოების შეძლებაც კი არა აქვს. ქართველმა მოღვაწეებმა თავისი ხერხით, დიპლომატობით და გამოცდილებით შესძლეს და აიყოლიეს სომეხი სოციალისტები ბრძყალებში და თურქები. ყველაზე უფრო წაგებული შეიქნა სომხები, შემდეგ თათრები (ადერბეიჯანელები). ხოლო მოგებული დარჩნენ ქართველები.

საქართველოს კიდევ ერთი დიდად ხელშემწყობი პირობა აქვს. იმ გარემოების წყალობით რომ ტფილისში თავმოყრილი იყო ამიერკავკასიის ყველა საოლქო სახელმწიფო რუსული დაწესებულებები. მას საშუალება აქვს დაეპატრონოს ყველა ეს დაწესებულება მთელი მათი ქონებით რომლის ღირებულებაც ალბად მილიარდებამდე აღწევს, და თავის ხელში შეაჯგუფოს ყველა ის მნიშვნელოვანი აპარატი რომელიც ყოველი სახელმწიფოსათვის აუცილებელ საშუალებებს და იარაღებს წარმოადგენს მაშინ როცა დანარჩენმა ახალმა სახელმწიფოებმა—ადერბეიჯანმა და სომხეთმა ხელ-ახლა უნდა შექმნან ეს პირობები.

მაგრამ საქართველოს დამოუკიდებლობა ჯერ საბოლოოდ უზრუნველყოფილი არ არის. ერთი რომ გამორკვეული არ არის სცნობენ ოფიციალურად მის დამოკიდებულებას, გერმანია, ავსტრია და ბულგარეთი თუ ისინი დაემყარებიან ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულებაზე რომელშიაც არც საქართველოს, არც ადერბეიჯანის და არც სომხეთის დამოუკიდებლობა არ არის ნაგულისხმევი, მეორეც ის რომ თვით საქართველოში რყევაა, მაგალითად ოსეთს ჯერ კიდევ არა სურს შეუერთდეს საქართველოს. გარეშე ამისა მხარეში არსებობს განდგომილების მოძრაობა. ყოველ შემთხვევაში ასე სჩანს იმ აღშფოთებულ შეთაურებისაგან რომელნიც იბეჭდებიან „Возрождение“-სა და ქართულ ნაციონალისტურ გაზეთებში. ამ გაზეთებმა განგაში ასტეხეს თითქმის გამცემლობის და ღალატის შესახებ ლაპარაკობენ და მოითხოვენ რომ მთავრობამ სწრაფი და სასტიკი ზომები მიჰმართოს გამცემლობის აღსაღაგმავად.

ვინ არიან ეს გამცემნი, ეს არა სჩანს. ხოლო თვით საქართველოს მთავრობამ და ქართულმა ეროვნულმა საბჭომ იგრძნეს საჭიროება ეხლანდელზე უფრო ძლიერი და მტკიცე მთავრობის შედგენისა და დიქტატურის გამოცხადებისაც კი ნოე ჟორდანიის სახით.

ჩვენის აზრით ვერც ერთი ძლიერი მთავრობა ვერ უშველის (საქმეს) თუ არ შეიცვალა ის საშინელი პირობები რომელშიაც იმყოფებოდა მთელი ამიერ-კავკასია.

ზარმაცი ლტოლვილები

ლტოლვილები მოეფინა ჩვენს ქვეყანას. სომეხი, ქართველი, რუსი, ბერძენი, ებრაელი—ოჯახში მრავალი შემოგვეხიზნა და ჩვენი ქვეყნის თავისუფლების და ჩვენი არსებობის საქმე საბრთხეში ჩააგდეს. თუნდა მარტო ის მიიღეთ მხედველობაში, რომ ამ ლეგიონ ხალხს ჭამა უნდა, სმა, ჩაცმა-დახურვა, ბინა. და ეს მაშინ, როცა საქართველოს თავისუფლების მტერთა წყალობით თვით ჩვენს ქვეყანას ქართველი ერის გამოსაკვები სარჩო ვერსაიდან მიუღია და ათასი გასაჭირი წამოგვეწუწვია თავსა. პოლიტიკური საბრთხეც რომ არ მივიღოთ მხედველობაში, რომელსაც ჩვენს ქვეყანას უქმნის ჩვენი თავისუფლების მოძულე რუსობა და სომხობა, ხომ ლტოლვილთ ჩვენსა შემოაქვთ ათასგვარი გადამდები სენი, რომელიც დღევანდელ სიმშილობის წყალობით ეპიდემიის დიდ კოცონად გარდაიქცევა ჩვენს ქვეყანაში. კარგი იყო მთავრობას მეტი სიბრთხილე და უნარი გამოეჩინა, კარგი იყო თვით ერი, საზოგადოება დარაზმული და შეკავშირებული დახვედროდა ამ საქმეს, რომ, რახან გულდია მასპინძლობაზე ხელს არ ვიღებდით, ლტოლვილთა შემოხიზნვის საქმე ისე მაინც მოგვეგვარებინა, რომ მათი სტუმრობა მასპინძელთ საბედისწეროდ არ გარდაგვქცეოდა, მაგრამ... საქართველოს ყველა კარი ღიაა და შიგ თავისუფლად შემოდის ისიც, ვისაც გრძნობა ფაქიზი აქვს და მადლობით შეჰყურებს ქართველობას, ისიც, ვისაც გული საკსე აქვს შავი ზრახვით და მადლობის მაგიერ ღვარძლისა და მტრობის მეტს არაფერსა ჰგრძნობს საქართველოსადმი. შემოდი ან და... ქართლის სოფლებს ბლომად მოედო კალიასავით გამოქცეული ქალი და კაცი და ჯან ღონით სავსე ხალხი ხელ-გაწვდილი კარ და-კარ დაიარება. ქართველობას ძველადგანვე სჩვევია კარი გაეღო ყველასთვის, ვისაც კი გასაჭირი კარს მისდგომია და უგემნია უბედურება, დღესაც გულღიად უღებს კარს ყველას და კიდობნის თავს უხდის, თუმცა თვითონაც უკიდურეს გასაჭირშია ჩავარდნილი, მაგრამ... იმას კი ვერ შეურიგდება, რომ ამ სისხლის პურის ჭამის დროს როცა ერთი მუჭა ხორბალის მოყვანა ოქროს ფასადა ჯდება, ჯან-სადი ხალხი სოფელ-სოფელ იაროს ხელ გაწვდილი,—ხელის განძრევას და მუშაობას. აი მე თვითონა ვნახე ერთ სოფელში. ახალქალაქიდან გამოქცეულთ წინადადება მისცეს, მოგვეხმარეთ მინდვრის მუშაობაში და მოგცემთ 8 მან. დღეში და ჭამა-სმაც ჩვენი იქნება, მაგრამ... გამოქცეულებმა იუარეს და კარ-დაკარ ხეტიალს და „ბარინჯან, ცოთა ფური, ფური“-ს! ძახილს არჩევენ.

მართალია, ომის ასპარეზიდან ჯარის კაცობა დაბრუნდა და მუშა ხელის სიმცირე დღეს სოფლად ისე საგრძნობი არ უნდა ყოფილიყო, მაგრამ მათში ბევრია გაზარმაცებული და შრომას გადაჩვეული; ისინი „ბოლშევიკობას“ და ხულიგანობას არჩევენ ძველებურად პატიოსან და მეყსით მუშაობას; ბევრი მთავრობის ჯარს უბრუნდება ისევ. სოფლადაც ეხლა უფრო მეტი შოიხნა და დაითესა, და მუშა-ხელის სიმცირე და სიძვირე სოფლად კვლავ ფრიად საგრძნობია. ეხლა სიმინდის თოხნაა გაჩაღებული, ქერი, პური მალე გაიპრება და გაჩაღდება კალოობა... ჩვენი სოფლისთვის მისწრება იქნებოდა ამ საქმეში, რომ ლტოლვილნი გამოგვეყენებინა. განა ზნეობრივადაც, ფიზიკურადაც უმჯობესი არ უნდა ყოფილიყო ლტოლვილთათვის კარდაკარ ხეტიალზე და იქნება მრუდე გზითაც ლუკმის შოვნაზე პატიოსანი შრომა და ხელის განძრევა? საყვედურით და იქნება ლანძღვითაც გადმოგდებულ ლუკმაზე მათთვის უმჯობესი არ იყო ოფლი მოეწურათ და ცოლ შვილი ისე გამოეკვებათ? მაშინ მადლიერი მაინც იქნებოდა ის ხალხი, რომლის ჭერქვეშ ისინი არიან შემოფარებული და თვითონაც,—ლტოლვილნი ზნეობრივად კმაყოფილი, რომ მეტ ხორცობას და მუქთა ხორობას ვერავინ უკიჟინებდა. საჭიროა ამ გარემოებას მიაქციოს ყურადღება ჩვენმა მთავრობამ, საზოგადოებრივმა ორგანიზაციებმა, ლტოლვილებზე მზრუნველმა კომიტეტებმა, ქალაქის და სოფლის თვითმართველობამ. მუქთათ ჯდომას მუქთად შრომა სჯობია ნათქვამია. და ლტოლვილთ ხომ არავის აკისრებს მუქთად მუშაობას. ლტოლვილნი უეჭველად უნდა გამოვიყენოთ, ავამუშაოთ; სოფლის მეურნესაც მივცეთ შეღავათი და ლტოლვილთაც, ნაწილს მაინც, პატიოსანი შრომის გზა გამოვუნახოთ. ხოლო ვინც არ ისურვებს შრომას და ხელის განძრევას, იმას კარები ვუჩვენოთ. საქართველო სამადლო სახლი არ არის, რომ ჯანსაღი და ზარმაცი ხალხი ჩვენს ხარჯზე გამოვკვებოთ.

ხანგანიძე.

წერილი რედაქციის მიმართ,

(პასუხი სიმართლის აღსადგენად).

ბატონო რედაქტორო!

თქვენს პატივცემულს გაზეთში (ამა ივლისის 2, № 270), შენიშვნაში—„მოგვცემენ პასუხს“? წერილის ავტორი „ანგი“ სხვათა შორის სწერს, ვითომც მღვდ. ვლად. გურგენიძესთან ივნისის 20-ს მეც გამომეცხადებინოს და ჩავეწერილვიყავ რუსეთის ქვეშევრდომად შტაბში, გენერალ მაქსიმოვის სალიკვიდაციო განყოფილებაში. მე ვაცხადებ, რომ ეს ნამდვილი ცილისწამებაა ჩემი, დეკანოზ ტარასი ივანიცკის შესახებ. გენერალ მაქსიმოვის სალიკვიდაციო დაწესებულებაში მე საქმე არა მქონია და არცა მაქვს. მე მაქვს საქმე სალიკვიდაციო განყოფილებაში მე 8 რუსის პოლკში (ტფილისშია), სადაც მე ვმსახურობდი და რომლის შტაბიც ჯერ ისევ არსებობს და ლიკვიდაცია გადადებულია ამა ივლისის 15-სათვის. იმის დასამტკიცებლად, რომ ჩემს შესახებ ეს ცილისწამებაა, ვადგენ ამასთან ორს ოფიციალურს მოწმობას, გენერალ მაქსიმოვის განკარგულებით მოცემულს ამა თვის 2-ის თარიღით, № 1670, და მერვე პოლკისაგან ამავე ივლისის 4 რიცხვით, № 245, შესაფერის ბეჭდებით და ხელის მოწერით დამტკიცებულს.

ამბობენ უცეცხლოთ ბოლი არ გამოვაო. მაშ რით აიხსნება, რომ მე შეხო ცნობის მომტანი პირი? საქმე მასშია, რომ გენ. მაქსიმოვის სალიკვიდაციო ნაწილში საქმე ჰქონია და აქვს მღვდელ აპოლონ ივანიცკის, რომელიც სწერია იქ. თუ რა მიზნით ყოფილა, ან რამდენად მართალია მის შესახებაც შენიშვნა, მასზე ახსნას თუ პასუხს მოგცემთ თვით მღვდელი აპ. ივანიცკი.*)

—

პატივცემულო რედაქტორო!

ამა მკათათვის 2, „სახალხო საქმის“ № 270 მოთავსებულია შენიშვნა, რომ ვითომ დეკ. ტარასი ივანიცკის გენ. მაქსიმოვისთვის განეცხადებინოს, რომ იგი, დეკ. ტარასი ივანიცკი, ღებულობს რუსეთის ქვეშევრდომობას და საქართველოს რესპუბლიკას კი არ სცნობს.

უნდა მოგახსენოთ, რომ ხსენებული დეკანოზი გენ. მაქსიმოვთან მის დღეში არ მისულა, მე კი ხშირად დავდივარ გენ. მაქსიმოვის კანცელარიაში, სადაც ხდება ლიკვიდაცია ყოფილ რუსის არმიისა კავკასიაში და მე, როგორც იმ არმიაში ნამსახურს, მერგება ფული.

აქ უნდა აღვნიშნო, რომ ხსენებულ გენერლის კანცელარიაში ერთი უმნიშვნელო ქალალდი მომაჩვენეს (შიო გურგენიძემ), რომ ფულის მისაღებად საჭიროა დავეწერო „რუსკოპოდდანი“. აჩქარებაში მეგონა, რომ „რუსკოპოდდანობა“ ეხება ყოფილ არმიის სამსახურს. აღმოჩნდა, რომ ეხება იმათ, ვინც რუსეთში წასვლის შემდეგ იქ, რუსეთში, საგზაო ფული უნდა მიიღოს. ამის შემდეგ მე გენ. მაქსიმოვს ივნისის 2 რაპორტი გაუგზავნე, რომ „ნედორაზუმენიე“ მოხდა, და რომ მე „ни по рождении, ни по направлении не могу не оставатся подданным Грузинской республики“.

*) მღ. ტარასი ივანიცკიმ წარმოადგინა მოყვანილი დოკუმენტები.

რედაქცია.

გაზრდილი
ხაზინის ზიარებავდა
(წერილი საზოგადო კომიტეტისა)

კბილის ექიმის
ვ. ი. ჭიჭინაძის
კაბინეტი
ავადმყოფებს ღებულობენ კბილის ექიმები: ვ. ი. ჭიჭინაძე, ვ. დ. მირიანაშვილი და ს. ი. ჩარკვიანი 9—2 და 5—7-მდე.
მიხეილის პროსპ. 78. 591

ექიმი
ტ. მ. მუხაძე
[illegible]
1030

ექიმი
ც. ზ. მირზოევი
[illegible] იღებს 4—6 ს. [illegible] № 1. [illegible] 1008

ექიმი
კ. ტყეშელაშვილი
ღებულობს ავადმყოფებს ვენერიული, საშარდე და სასქესო მილის სნეულებანი, სიფილისი (606 და 914 შეშხაპუნება). საღამოობით 5½—7 საათ. ყოველ დღე გარდა კვირისა კერძო სამკურნალო მიხაილოვის პროსპექტი № 187. 200

ექიმი
კ. მუსხელიშვილი
[illegible] ავადმყოფებს დილის 12—2 საათ. [illegible] ქ. № 8.

კბილის ექიმი
კონსტანტინე არდაზიანი
განაახლა ავადმყოფების მიღება 11—2 საათამდის. მელიქოვის ქუჩა № 11 ექიმი არდაზიანის ბინა. 1219

ექიმი
დ. ი. ჯაფარიძე
შინაგანის, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებანი. ავადმყოფებს მიიღებს დილით 11—1 ს. საღამოს 5—7 ს. მასის ქუჩა № 7. ტელეფ. 17—49.
1153

ექიმი
დ. შარაშანიძე
იღებს ყოველ დღე შინაგან და ბავშვთა სნეულებებით ავადმყოფთ დილის 11—2 ს., საღამოთი 5—8 საათამდე. [illegible] ქუჩა, № 7. 3180

მედიცინის დოკტორი
მიუნხენის უნივერსიტეტისა
ნ. ლ. ტურიაშვილი
იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 12—2 შუადღ. და 4—5 საღ.
შინაგანი, ბავშვებისა, სხივით და საშვილოსნოს სნეულებანი.
ნიკოლოზის ქუჩა № 7. სომხოვიჩის აფთიაქის გვერდით. 624

ექიმი
ი. ი. ზერიშვილი
დაბრუნდა და განაახლა მიღება ვენერიული, საშარდე ორგანოების, სიფილისის (შეშხაპუნება 606—914) და კანის ავადმყოფობისა. დილით 9—12 ს. და საღამოთი 5—8 ს. ქალების მიღება 12—1 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. მიხაილოვის შესახვევი სასტუმრო „ნორდ“ პირდაპირ № 8. 450

მარტის 20 გაიხსნა
ახალი სამკურნალო
ყოველგვარ ავადმყოფთათვის
ექიმ. ე. მ. მძინარიშვილის და ლ. მ. ნაზარეტიანცის
საავადმყოფოში იარსებებს კბილის საექიმო კაბინეთი ხელოვნურ კბილების ტეხნიკურ ლაბორატორიით.
მიხეილის პროსპექტის და კირიჩნი“ ქუჩ. კუთხე № 22 (შესავალი კირიჩნი ქუჩიდან). ტელეფონი 10—87.
ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 საათ. ნაშუადღევის 3 ს-დე.
ვენერიულ და სიფილისის ავადმყოფების მიღება—საღამოს 5—8-მდის.
ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 ს.
ღარიბები უფასოდ მიიღებიან კვირაობით 10—12 ს. 827

ექიმი
ი. ლ. შალამბერიძე
იღებს სხივით და საშვილოსნოს ავადმყოფთ, საღამოს 5—7 ს. მისამართი ჰიპოდრომის ქ. № 7. 1027

თვალის სამკურნალო
მუდმივი ხაზილით
ექიმ დონხინისა
რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში ასისტენტად იყო ვენასა და პარიზში, თვალის კლინიკებში. თვალით ავადმყოფნი მიიღებიან დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 4—7 ს. მიხეილის პროს. № 141 (აპოლოს კინო-თეატრის მახლობლად), მძიმე და საოპერაციო ავადმყოფები სრული პანსიონითაც მიიღებიან. 620

ექიმი
ლ. შ. [illegible]
[illegible] ქუჩა № 41. ტელეფ. 14—09. 1032

ექიმი
პავლე არდაზიანი
დაბრუნდა, იღებს ბავშვთა და შინაგან ავადმყოფთ, დილის 8—9 ს. და საღ. 4—6 ს. მელიქოვის ქ. 12, 9 ბინა. 1002

ექიმი
შ. ა. მიქელაძე
მიიღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებებით ავადმყოფთ ყოველ-დღე საღამოს 6—7 საათამდე, მიხეილის პროსპექტი № 117.

ექიმი
ნ. ი. მახვილაძე
იღებს სპეციალურად მალარიით (ციება) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვ. შინაგან სნეულებებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5—7 ს. ელექტრიზაცია და მასსაჟი. მისამართი მ. ახვლედიანის ქ. № 11. 426

ექიმ ნაგასარდიანის
პირველი კერძო
სამკურნალო
(დაარსებულია 1880 წელს).
ყოველგვარ ავადმყოფთათვის
ყოველ დღე (გარდა კვირისა დილით:
„606“ და „914“ 11—12 ს.
ბ. ა. ნაგასარდიანი—11—12 ს. ქირურგიული და ვენერიული (სიფილ. ავადმ.)
გ. ი. მაზნერი: 9—10 ს. ქალებისა და საშარდისა.
ბ. გ. აგახაროვი: 9½—2 ს. ბავშვთა შინაგანი ავადმ.
ავეტიხიანი—კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს 11½ ს.
მ. ნ. ხერხაძე: 10—12 ს. ყურისა, ყელისა და ცხვირის სნეულებანი.
ბ. გ. ავეტიხიანი—9—11 ს. საკუთარივ ბავშვთა ავადმ.
ი. ი. ტერ გრიგორიანცი: 1—2 ს. შინაგანი.
საღამოთი:
ა. ნ. ახაკიანი: 6—7 ს. ქირურგი ავადმ. და ქირურგიული.
რჩევა-დარიგება 1 მან. ხელმოკლეთათვის უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით.
სამკურნალოს დირექტორი შეღავათის დოქტორი ა. ნაგასარდიანი. 1010

ივლისის 8-დან გამოდის ტფილისის სოციალისტ-ფედერალისტ მუშათა კავშირის საორშაბათო გაზეთი
„სოციალისტ-ფედერალისტი“
რომლის მიზანიც არის: მდაბიო და სადა ენით აუხსნას საქართველოს მშრომელ ხალხს დღევანდელი მდგომარეობა, შეიტანოს მათში კლასიური შეგნება და ხელი შეუწყოს მათ დარაზმვას სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის დროშის ქვეშ საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის განსამტკიცებლად.
გაზეთი ღირს ცალი შვიდი შაური.
პროვინციელ ამხანაგებს ვთხოვთ გამოგზავნონ წერილები სოფლის და პროვინციების ცხოვრების შესახებ, შემდეგი მისამართით ტფილისი ლორის-მელიქოვის ქ. № 1. (ძველი სემინარია) „სოციალისტ-ფედერალისტის რედაქციას“.

სტამბა
„სახალხო საქმე“
იღებს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს: ყოველნაირ გამოცემათა, აფიშების, სადარბაზო ბარათების, კანტორის წიგნების და სხვათა დაბეჭდვას.
საქმე სრულდება სუფთად და თავის დროზე.
კანტორა მოთავსებულია ქუჩის პირად. ბარონის ქუჩა № 14. ტელეფონი 17—96.